

E25N065
El 1

005013

Opus aureum vtriusq; iuris lu-
minis domini baldi de peru-
sia super feudis cum addi-
tionibus doctissimi do-
mini Andree barba-
cia. necnon alio-
rum clarissi-
morum do-
ctorum.

Luz reparatorio nouiter impressum

Archiepo del Obispo D. Fray Xpobal de
tenesse

BIBLIOTECA
DEL

Colegio Mayor de Nuestra Señora
del Rosario

E25 N065 Ej.1

Universidad del
Rosario

Archivo
Histórico

Celeberrimi et excellentissimi viri iuris luminis
do. Bal. de Perusio ad illustrissimum Joannem Baleaz
Mediolani ducem super feudis Restauratum comen-
tum una cum apostillis clarissimi ac doctissimi viri iuris
interpretis domini Andree Barbacij Siculi. nec non alio-
rum preclarissimorum doctorum.

Intellectu tibi

dabo et instrum te in via
hac qua gradieris: ait do-
minus omnipotens per os
prophete in lib. psalmoz.
Est igitur intellectus diui-
num munus seu beneficium
ab illa summa luce profu-
ens: de qua scribitur pri-
mo Canonice Jo. 1. c. De
us inquit lux est: et tenebre in eo non sunt vllae. Et Sap. viij.
Luci comparata inuenitur prior. Ad hanc ut ostendimus
que in eos qui ad optima conantur. mellissimum rorem in-
fuit et spirat: spe firmissima recurrat. Quoniam scriptum
est. Spera in domino et fac bonitatem et pascere in diuitijs.
Quare non solum ad anime perfectionem puto homini
celitus datum intellectum: nec solum nobismet ipsis na-
tos esse: verum de his que ipso perferunt iuridice inte-
greque senserimus: communionem ceteris contribuendam
vnanimiter existimamus. Nec que ad commune viuendi
vsum esse necessaria videntur: latitare debent sed se exhibe-
re: sicut et que natura gignit: sponte reor. Non enim semper
per semen sub terra iacet: sed terra scissa sursum protendi-
tur: et adiutus a sole celum conspicit. Proinde si bonum est:
in horreis reconditur et seruatur: atque nutrimentum ex eo
capitur. Si malum transuersis sulcis eradicatur: vritur
et annihilatur. Ita in huiusmodi sententiam proumpe-
re se penumero video: ut quique scientiarum professores: que
sana mente conceperint in lucem tamquam sub duro cortice sa-
pidos fructus parere teneantur: et ea soli: hoc est sapientium
intellectibus obijcere: ut si qua vera dixerint: laudes deo
conantur et opus eorum comprobetur. Si autem pecca-
uerint quod humanum est erronea opinio pedibus terrea-
tur: rationibus eneruetur et eradicetur. Hoc nostri maio-
res facere. Nam disputantium et reprehensuum certamen
in mundi gubernationem et dei laudem pertinere arbitra-
mur. Quippe fere omnis prudens mauult pie corrigi quam
imitari dampnabiliter. Inter eadem desiderantes me con-
numerari cupiens non erubescit quotidie aliquid discere: fa-
melicus si: micas de ore sapientium cadentes rumino. Nec
presumo dicendum: illud apostolicum vas electionis mihi
quoquo modo conuenire: cum factus sim vir per lon-
gissimum tempus lectionis fere. xlvij. annorum: euacuauit que
erant paruuli. Nam si ex parte aliquid didicerim: tamen
in comparatione latitudinis intellectus: profecto nihil me
intellexisse agnosco. Nec cum ipse quam plura animo reuol-
uens: et ab obseruatione perfecte gratitudinis sepius co-
citatus: erga magnificentissimum principem Joannem Ba-
leaz inclite domus vicecomitem splendorem: ac nomine et
re virtutum Comitem nec non inuictissimum Ducem ad
aliquod munusculum ei offerendum conari debere: quod
vere illi et decens et gratum esse possit. Et eo maxime cum
in ornatissimo suo papienti gymnasio primariam cathedram
ipso auctore imerito possideam. Pro ingenio nostri fa-
cultate onus assumpsi super vrbibus feudorum scribere:
vbi de nobilitate et nobilium virorum prudentia: de con-
stantia et integra fide: de honestate morum et nature con-
suetudinibus plurimum pertractatur. Reliquis in scri-
ptis super omnibus iuris civilis libris et in enucleandis
problematis iamdiu versatus: nunc senio confectus
inter tutissimos et grauissimos mores fruendam compo-
nens etatem subsidio precibusque supplicibus adiutores

et auxilium prudentum peto. Irritos autem fabulatores
non timeo: quia deridendum est quod ratione non fun-
datur. vt. ff. de nego. ge. l. sed an vltro. §. i. ibi dum dicit. Et
istam sententiam celsus eleganter deridet. Consensus de deo
presens feudorum opus constanti animo aggrediar: quod
diuino auxilio prosequendo per singulos titulos: tex. ex-
ponendo: notabilia colligendo et opponendo et queren-
do: necnon adiacentes materias pertractando ad finem
vsque perducam. Nec tacebo eos a quibus voce mortua di-
ci atque viuere: quia honor est in honorate et cetera. Et quod
occultator laudis aliene furi pars est: argu. ff. ad. l. fal-
l. hereditatum. §. fi. Remissiones quas faciam eliciendo
conclusiones vbi expediet et dicta aliorum meliorando et
magis fundando declarabo. Nec aliquid quod sit pon-
deris dimittam quin eligam quid mihi videatur vt apertius
et aptius sit via alijs intelligendi: supplendi et etiam ap-
probandi.

Tractatus Moser ergo de feudis incipere de-
bet a quibusdam preludijs. Nam
non statim in messem iniiciende sunt manus. Que enim or-
dinem in se habent: preludia quedam habent vt no. in auc.
in medio litis non fieri sacras formas. §. fi. col. viij. Et ple-
runque prefationes demonstrationis quinimo etiam fina-
lis cause vim ostendunt: vt. ff. de origi. iuris. l. 1. et ff. de be-
redi. insti. l. pacumenius androteneus. Quero ergo in pri-
mis ne videar super caduco opere: et super ambagibus la-
borare: virum ista collatio que appellatur decima feudorum
auctentica sit censenda. Quidam enim ausu temerario di-
cunt hanc collationem feudorum auctenticam non esse.
Nam non est pars aliqua iuris civilis vel pretorij: vt in-
sti. de iure natu. §. pstat. et no. insti. de actio. §. sed iste. Et
quod in libro isto non est debitus ordo compositionis vel com-
pilationis librorum. Et nihil constat sine ordinis compo-
sitione vt in prima consti. C. §. quibus. Item in isto libro
multa varia et insufficiens continentur. quod non est de na-
tura vere legis. Item et quedam iniqua quod est contra
substantiam legis. que debet esse equa. Nam ius est ars bo-
ni et equi. vt. ff. de iusti. et iure. l. i. in prin. Item locus ab
auctoritate sit probabilis: vt isti. de codicillis. §. post que
tpa. in non reperit quod Obertus de orto vel Gerardus hu-
ius operis scriptores et recitatores. et nonnullorum dubio-
rum decisores habuerint auctoritatem legis condende.
que non presumitur data nisi probetur. vt. ff. de origi. iur. l. 1.
§. §. pe. quia ea que sunt auctoritatis publice debent per
publica documenta probari. vt. l. vnica. C. de man. pn. C.
de iure fit. l. phibit. lib. 1. c. xvij. di. c. nobilissimus. Lerte
nec isti magistri feudorum in aliquo loco asserunt se aucto-
ritatem habuisse. vbi eorum interpretatio probabilis est et
non necessaria. vt no. C. de legi. l. i. Quinimo nec probabi-
lis: quod loquuntur vt rex. facientes. et l. ponentes. vt. C. de sa-
cro san. eccle. l. decernimus. Porro qui dicunt hunc librum
esse auctenticum. debent hoc ratione vel lege probare. nam
rubor est loqui sine lege. vt. C. de colla. l. illam. et in auc. de
trien. et semis. §. consideremus. col. iij. Nec dici potest quod istud
sit ius consuetudinarium: quod consuetudines locales sunt
et alios non perstringunt. vt. C. de te. l. fi. et. C. de edifi. pua.
l. an in totum sicut pscriptioes non extendunt. ff. de iti. actuz
pua. l. 1. §. iulianus. quod certis terminis et mentis conclu-
duntur. argu. ff. solu. ma. l. si vero. §. de viro. Unde dicit
Inno. quod iurisditio est quid vniuersale. sed non consuetudo
vt ipse no. extra de offi. archi. dilecto. Preterea qui consue-
tudinem allegat eam probet cum in facto pstat. et facta non pre-
sumuntur presertim contraria iuri vel rationi vt extra de co-
sti. c. i. lib. 1. In pirariu quod iste liber sit auctenticus solennis
et seruandus probat: quod multi glossatores vertices istum librum
glossauerunt et super eo fecerunt vtilissimas summas. Inter
quos fuerunt magni viri. f. Pyleus. Jac. colubi. Jac. de
Ardisone veronensis. Jo. falolus archiepiscopus ebrudumen-
sis. Ja. de rauano vltamoranus. Dof. Postremo Ja.
de beluio. And. de isernia. De. de cer. et multi alij quorum
Bal. super feudis.

a Pars e. Ut
de que ori in ex
trauagati volen-
tes. Cio. c. reuer-
timini. xvj. qd. 1.
Andr. barba.

Intelligat de obus masculis de decedeb⁹ in infinitu. dic q sic. C. de pac. l. j. in. f. q. p. l. y.
a C. rasset possessor. Adde gl. no. in. c. ij. de sue. vide gl. in. c. p. tuas. de dona. q. vult
q p iustitiam nulla qf possit. vide in. c. auctate. de isti. i. ibi dicit vide cōpōt. jo. an.
do. Anto. in. c. trāsmiſſa. de elec. i. vide ter. in. c. cū Bertol. de re iudi. i. ibi d. Abb. i. vide
l. pe. in. c. i. de reg. iur. l. vj. in fi. Andre. Barba. b C. Inter. Qd no. pro qnoq q habet
in. l. i. traditōib.

[illegible]

Expedita. Bal. ll. doct. diffinitione feudi quaz
quida sub breuiffimis ponit verbis
dicentes qd feudū est concessio rei pro homagio. i. fidelita
te facta vt ex de symo. c. si diligēt. pcedamus ad vltorio
ra. Et querit tertio qualiter feudū diuidat. Et ego incipit
am aliter qd incipit alij doct. Incipiendo ab ordine digni
tatū dico qd feudū aliud est regale aliud nō regale. Circa
quod quero de tali qōne. Imperator donauit vel concess
sit ex ca donatiois vel alio titulo castrum imperij: nūquid
valebit donatio vel alienatio. z vñ qd sic. qd cū pncipi
pis obtinet vim legis. vt. ff. de pub. l. cesar. C. de dona. in
ter viri z vxor. l. pe. C. de bonis qd li. cum multa. de qua
dr. pñci. bñ a zenone. Et si dicat istud est ptra ius comu
ne. rñdeo b nō infert nō valere sed infert esse priuilegius.
C. de bo. vac. l. si qñ lib. x. z in c. suggestū d. deci. z ibi no.
ff. de flu. l. quominus. z ff. ne qd in lo. pu. l. ij. §. hoc inter
dictū in auc. de ref. sacri pala. §. pñtera. col. ij. C. de n. fi
rem quā vñ. l. j. z per totū. Itē impator pñert summas di
gnitates. ergo eaz territoria. vt. C. de diuer. in. l. pbatō
rias. lib. xij. §. pñt pñb glo. accur. C. de ele. l. humanus.
In pñti vñ vt ex qñ coronat fūrant nihil dīminuere de bo
nis imperij vt ex de iureiuran. c. intellecto. z in feudatario
nō pōt minuire honorē regis fm Andre. de ier. Itē non
pōt rex facere deteriozē pñditionem vniuersitatis. i. regni
nec regnū subijcere feruanti fm Aldra. itē tales qd pñ
munt surreptionē. vt. C. de testa. l. ij. cū enim sint manifestē
cōtra publicā vtilitatem nō valēt. vt. C. de his qui vaca. a

pncipe accepe. l. vnica. l. x. r. ff. d. vaca. mu. l. j. in pñ. C. de
 sacrosan. eccle. l. i. ubemus nulla. C. de aque duc. l. si quis
 per diurnā lib. xij. Ite sequere absurdum qd imperium
 possidet nihilum deuenire vt per Bar. in l. phibere. §.
 plane. ff. qd vī aut clā. r. j. quo tpe mi. iue. pe. c. ij. in fi. r. le
 gif. r. no. in. c. abbate sane de re iudi. in. vj. Dicit Jo. mo.
 qd papa pōtlegē imponere sibi per vba derogatoria s; nō
 successori suo de pñti. l. romanus in. xj. r. Alrich. xvj. q. ij.
 in summa glo. in. c. fi. in glo. pe. de refcri. in. vj. Hāc par
 tem tñ glo. in. auc. qūo oportet epōs in pñm. col. j. Istam
 qñdē determinauerūt antiqui tāgēdo illā qñdē de dona
 tiōe facta eccle. que potius fuit diuinitatis qñ humanita
 tis: r. dixerūt quo ad expropiationem territorij dignita
 tis vel iurisditiōis non valere nec possibile esse. Cōmodo
 tñ r. vñle dñm cōcedi pōsse salua semper ab imperio re
 cognitioe ac fide. qd enim imperator seipsum mutilet. id est
 membra imperij a se amputet dicere esset spēs fatuitatis.
 Et ita distinctio quorūdā qui dicūt qd iperatores pōt diuide
 re per res: s; nō per quotas est falsa: qd imperiū est in simi
 litudine corporis humani a quo si abscindere auricula nō
 esset corpus perfectū sed mōstruosū. r. iō si donatio Lon
 stantini nō pcessisset a fide catholica sicut pcessit sed a me
 ro iure imperialis nō potuisset caput iperij officij. i. romā
 a ceteris mēbris mutillare: qd capitis trūcatione nō est pars
 quota: sed tota. Bene et est cōcedēdū qd papa r. impera
 tor possent cedere aliquā rem vt ille haberet dñius ven
 dicatū r. pōt cēdēdū. vt. ff. de euic. l. lucius. de rei ven. l. itē
 si verberatū. ff. de leg. ij. l. qui solidū. §. pñdiū. C. de iur
 re si l. certa forma. l. x. C. de meta. r. epide. l. deuotum. li.
 xij. Qd aut pōtlet facere sibi parē vel superiozē vel aliqūē
 impune qd pōtlet rebellare iperij impossibile ē: qd lex regia
 dicit. Et qd nullū iferius s; Alrichoteles stātib. terminis
 decretiis participat id qd superius est Val. r.

Allicqua. S; pauca de pncipe dicamus. Et primo
q ipse est vigor iustitiae si est ipse d; non ty-
rannus. l. pphibiti. C. de iure fil. li. x. Scdo q non decet prin-
cipē suū bñficijs reuocare. vt no. extra de p'san. 2. affi. c. q
dilectio in nouella. 7 in. c. decet de re iur. in vi. Tercio q
in pncipe ē plenitudo p'tatis. Dicit Archi. q vbi appet
d intētiōe pape illa ē oīno sequēda. xxv. q. ij. seruatus. Idē
dicit q vba pape enūciatiua intētiōis ab olim dispōnunt
z p'bat. xxv. q. ij. S. qd ait. Archi. dicit p'ter. q cuz p'mul-
gāde quozq; legis auctoritatē fortune p'ter v'dicāt eminen-
tia i. auct. de rap. mulie. i. p'n. col. ij. tñ ipse sup oēs d; cogi-
tare qd agat postq; vult z ex certa sciētia vult nōn pōt ei
dicere cur ita facias. nō p'sumit velle ifringere aua statuta
C. de ioc. i. test. li. si qñ in p'n. 'Et q maior est auctoritas in
se qñ in eo cui cōmittit eadem quā ipse hz. vt in. c. dudū. S.
nos erga. de p'bē. li. vi. z ibi ponit Jo. an. quō pōt aliqd ef-
fe maius scilpō. Et tñ q facit p'sumit facere decēter: z non
ex plenitudine p'tatis. Ea. n. q vbi excellēter discretiue de-
bēt notari dicit t'p. de offi. eius cui man. est iur. li. i. in p'n.
Ego aut allegabo d'cretales z vbiq; dicā vt no. nisi alib
exp'ima itelligā p doc. i. in nouella q est nobilissimū opus
z dignū oī laude hēc sunt allegaciones. Ergo q pncps
romanus ex certa scia oīa p'ter i. ipator in t'palibus salua
semp maiestate iperij sui: z papa ē in suis t'palibus. Que-
dā tñ sunt q nō decēt vt no. extra de voto. c. magne z de
nūciatiōe. c. admonet de imu. ecclē. puenit de cōsā. z affi.
qd dilecto de ver. sig. olim de p'ui. c. antiq de cēsisbus pue-
nit de ver. sig. c. sup qbusdā de accu. veniēs. de postu. pla-
bone. q. ij. sint legi. cām de purga. vulga. significantiibus.
extra de cēsisbus. oīa aia. de voto q sup. Pōt ēt papa p
oēs tenētes terrā ecclēsie sniam ferre eis nō citatis. vi. i. c.
cuz pliz: extra de re iudi. i. nouella. Et dīc q z si papa nō
posset hē extra ordinē: pōt tñ z d; fauore vniuersalis ecclē-
sie. i. romane ex plenitudine p'tatis. ar. extra de re iudi. c.
pastoralis in cle. C. An rex possit filiū suū reges p'stituere.
dicit Archi. q sic quo ad nomen sed quo ad regimē. ij.
q. vj. S. Itēz obijcit per Archi. Itē dicit And. de iur. f.
qui. mod.

qui. mod. scilicet. amittit. quod in regno sicilie non requiritur alia
inuestitura quam priuilegium regis et non presumit imperator
precedere se concedenda. Et tunc distinguitur aut sunt contra ius et
vim legis et personarum singularium et non valet concessio etiam ex
certa scientia contra imperator non vult eas valere nisi opponi
a tur in ea clausula non obstante tali lege vel non obstante aliquo
lege que in pirariis loqueretur etiam si ea deberet fieri men
tio specialis ut non in auctoribus. gubus mo. na. effi. sui. §. si. colu.
vi. Aut est contra ius legis tantum quando imperator concedit
republicas. id est. fiscales sententia regalia et per extra de fide instru.
c. inter electos. et ibi tangit Innocentius. et Jo. an. qui ipsius sunt
vel alia gratia facit absque eo quod auferat alicui aliquam rem suam
vel aliquod ius in quo consistat notabile preiudicium secundum qualita
tem personarum et tunc certa scientia principis id est opus quod clausu
la non ob. ut. ff. de excu. tu. l. idem vulpianus ut. ff. de re iudi.
quod presumitur. C. de nup. imperialibus. et ibi per Bar. Et ratio di
ueruitatis est. quod mere fauorabilia legum iuribus termin
nos recipiunt. facilius in dispensatione quam mere odiosa recipiunt
ar. ff. de li. et post. l. cum quidam. in his omnibus oportet suare
stilu peruenit per extra de cri. fal. §. graui. et adde quod non. xxij.
q. v. in summa per archiepiscopum. vbi dicit quod clausula generalis. non obsta
te. non semper valet et eadem causa et ratione in Rub. per archiepiscopum. vbi tra
ctat de certa scientia vbi principis quod equat de iure clausule secundum
archiepiscopum. et ber. extra de rescriptis. in. c. mandatum. dicit quod clausu
b la non ob. quod apponitur de stilo curie aliud opus operari quod non.

Secunda diuisio feudoz est. qz aliud feudum est simplex: aliud cōditionatu. **De** co aut pditionatu nō sub pditione: s; sub qualificatione: vt verbi grā. figs pcedit feudū habitatiōis pdiitio semp inci pit a priori. i. a sui exstetia. figs modus vel vsus rei incipit a posteriori. vt. ff. de sta. l. i. l. itico libertas. z elegator no. ff. de pdi. z demon. in rub. z in l. j. z ij. C. de his q sub mo. p Accur. vbi oīno vide. z. C. de arb. l. iij. z. C. de excep. si q; dem. Et iterū vocamus pditionē e trī non est pdiitio sed quedā moderatio exercitij. vt. ff. de arb. l. ita demum. vel quidā subauditus intellectus ad purā dispositionē inspe cta pceptiōe verborum. vt. ff. de ope. libe. l. si libertus ita. Super quo pñdera q; quoddā pditionatum dñ nō respe ctu pñsiois fed respectu fructuosus. nō enim dñ feudū con ditionatū ex eo: q; sint pñstada obsequia: sed ex eo q; deter minata sunt percipiēda cōmoda: vbi grā habitatiōis a quibus cōmodis si feudatarius se fecit alienū perdit feu dū. Dicitur enim doc. q; si aliq; t; rem aliquā ex inconsti tuta: vel ex aliquo honore z recedit de eo loco in quo erant terre quas ipse tenebat q; ille terre remaneāt penes dñm. C. de iure sñl. C. forma lib. x. C. v. vete. l. pe. C. de p tec. z dome. l. penul. li. xij. C. de prin. age. in rebus. l. pe. C. de meta. l. si. li. xj. j. de capi. et oz. summo ope. §. vt inter. vbi tex. sic aut vt iter pditionalia z nō pditionalia aliqua sit of. dicitur q; si aliq; alicui dederit bñficiū pditiona le vtpote que dant ppter habitatiōē deserta habita tiōē beneficiū amittit. Quēsitū enim scio si data est do mus alicui in feudū ad habitādū an vasallus possit eam aliq; locare cū illud capitulū dicat q; deserta habitatiōe feudum amittit z vñ q; possit locare: q; vasallus est maior fructuarius qui repiat: s; fructuarius pōt locare. ergo z vasallus. vt. ff. de vsufu. l. arboribus. §. vsufu. z. l. nō vñf z. j. de inuesti. de re. alie. sacra. §. rei auez. z. j. in quibus cau. feu. amir. §. in primis. Certe nō vñ habitatiōē dese rere qui dimittit inquilinū. vt. C. de agri. z celi. l. cū scim. li. xj. z. C. si per vñ vñ alio mō. l. i. Qu. n. per aliū habitat z cōmoda pcpit per scipsum habitare vñ fructuarius pōt locare. vt. C. de vsufu. l. antiquitas. z ibi expresse dñ q; si cui legata est habitatio pōt aliq; locare. Itē feudata rius aliq; pōt locare. vt. j. qualiter olim feudū alienari pō terat. c. j. §. donare. Hec refert a quo fiat sed cuius noīe: vt. ff. de ver. ob. l. cū seruus. Itē z si statē ostia clausa z si ne aliquo fructu domus tñ retinetur ciuili§ habitatio pro qua z sicut pōt vsufuctu interdicta reddunt. ¶ In pira riū vñ q; feudū habitatiōis cēset pcessum in ppios vsus

De feudis.

sed id qđ concedit in p̄prios personale est: vt. C. de cadu-
cis tol. §. ne aut. Item habitare facti est z in factis p̄prij
c corporis nō admittit substitutos. vt. ff. de sta. li. i. nichū.
§. si. z. ff. de leg. iij. inde cōmissa. §. si. ar. ff. de solu. l. iter ar-
tifices. ff. de adop. l. post morte. §. si. Itē persona v̄ electa
ergo nō est recedendum a persona vt. ff. de manu. testa. l. si
ita fuerit. Sol. distinguē an inhabitatō p̄prie z p̄ seipsos
vasallū verset aliqđ cōmodū dñi an nō. P̄rimo casu vi-
det̄ p̄cessa habitatio in p̄prios vsus. z iō alteri locari nō
pōt. Scđo vero casu z si videat̄ p̄cessa in p̄prios vsus. tñ
hec est cū impulsio nō finalis. vt. ff. d̄ p̄di. z demō. l. ticio
est in prin. Et el istud est cāsu qđ est semp finale non cāz
d dic melius vt. j. dicā. in. vj. diuisiōe 4. Anum nō omitto qđ
qñ p̄cedit vsu habitādī cū p̄prietate semp itelligit̄ con-
cessiū esse realis vt no. ff. de vsufu. l. dominus. §. si. Itēz
no. qđ dictio ita qñqz facit p̄ditionem qñqz modus. vt no.
in. c. cōstitutus. de reli. do. in nouel. Bal. zc.

Tertia diuifio feudoꝝ est: qꝫ aliud est antiquum si
ue paternum aliud est nouū. paternū voco
co qđ fuit agnatiōis cōis. vt. j. de gradi. luc. in fen. c. j. bi
dum dicit paternū hoc est si fuit illius parēns cui fuit cō
munia parēs agnatiōis. Glo. tñ faci dñā inter antiquū
z paternū. j. de suc. fu. c. j. Circa hoc dubitat dñ tali qōne.
Ep̃s inuestit aliqñ in hūc modum: vt inuestio te tāqđ de
feudo veteri paternō z antiquo ipfūm feudū nō nouan
do cognoscēs z recognoscēs qđ dictū feudū habuisti te
nuisti z possidisti directo iure feudi ab antiquo: nūqd per
hec vba z sūba doceat vel psumat eē feudū antiquū. Al
dacter z apc dico qđ per hec vba antiquū nō psumit nec

de nouo illicitū est eo q̃ a iure p̃hibitū sed antiquū seu/
dum rei feudare vt p̃cessum vt. c. de seu. c. ij. Sed hoc vt
regulare ⁊ nūq̃ fallere q̃ vbi subsistentia certa seu cētia
facit negociū licitū: qua deficite negociū erat atq̃ illicitū
vel a iure improbatū. tūc enim x̃boz cautiōes seu enuncia-
tiones in instrumentis vel testamētis habite subsistentiam
esse non docēt sed magis ex talibus x̃bis circūuentio iu-
ris p̃sumit: nisi sic esse vt p̃nunciatū est per p̃batiōes legi-
timas doceat: vt pater manifeste. ff. de proba. l. qui testa-
mentū. ff. de le. ij. l. cū quis. s. titia. C. de p̃bationibus. l.
nō eplis. ⁊. l. nō nudis. Alē p̃bat. ff. de rebus eoz. l. ma-
gis puto. s. ac passim. ⁊. s. si. ff. de castren. pec. l. si for-
te. C. de sacrofan. eccle. auct. hoc ius. non tñ nego quā ex
illis enūciatiuis x̃bis nouū substantiē negociū dum tñ
sit in p̃tate enūciatis nouū formare feudū vel factū. vt. ff.
de le. ij. l. lutiū. s. quisquis de le. ij. l. lutiū. s. i. ff. de do-
na. l. ex bac. ⁊ t̃giatur in. d. s. titia. sed in casu nostro subsi-
stentia facti. s. ips̃ ex antiquo trāscursu licitā facit infeuda-
tionem. q̃d si nō fuerit cōtra ius esse infeudatio: merito ver-
ba epi enūciatis antiquū ita esse nō p̃bant nō vbi opus
est essentia facti: verba non sufficiūt. vt. C. de vsur. l. acce-
ptā. ff. ad munip. l. domicilium. C. de vsur. pupil. l. si. ex de

eque qui mit in poi. cau. re. iur. ian. c. i. mo iudiciu circun
 tionē iuris pro hoc. ff. de traf. l. cū bi. §. si cū lis. Ibi fin
 gi etenim lites poterūt &c. Nec vidēt verā nisi per pro
 bationes legitimas ita esse doceatur: vt. s. dixi. Nouum
 aut nō pōt dici concedi feudū cum hoc expresse nō possit
 epi vt dictū ē. Quid ergo si prelatu cū toto caplo con
 tēt & iurat oīa vera esse que in instrumēto continentur &
 prelatu est homo diligēs & in caplo sunt viri prudentes
 & persone notabiles. Rñdeo presumā oīa vera esse & ideo
 consulo qd qñ platus facit huiusmodi inuestitura qd pos
 sunt in dubiū reuocari faciat de consensu capli & habito
 tractatu cū ipso capitulo: & hoc per glo. ordinaria que est.
 C. de sacrosan. eccle. auct. hoc ius porrectum in fi. vbi eniz
 est prelatu & capitulum ibi est totum cōtinens nisi prela
 & capitulū faciant expresse contra iuris pstitutionem
 C. de sacrosan. eccle. l. iubemus nulli. v. sane si oēs. vnde
 nō pñt venire contra factum suum qñ pōt esse iuridicum.
 dictū. Jo. mo. q. totum. c. pōt esse perituum in. c. vt circa
 Bal. super feudis.

4

in princi. Immo
terraz. statuta ⁊
cōsuetudines dꝫ
seruari facere. vt
j. tit. in fi. pnci.
Item non potest
sine culpa diue-
stire vasallu. j. c.
ti. j. §. notandus.
in glo. Et in oꝛe
veritatis dꝫ esse
natura seu. in. c.
j. ⁊ de no. for. fi.
de. in fi.

a **T**ali lege,
Uide singulares
limitationes de
hoc in l. si. C. si cō
tra ius vel vtili,
pub. per Saly.

pub. per Saly.
b ¶ Quod no.
Et adde qđ not.
in. c. j. de rescis.
in. cl. in vlti. gl.
que dicit sciētiāz
principis opari
nisi de ea fiat mē
tio i litteris ⁊ nō
est alibi. ⁊ multi
fapiētes sup hoc
dubitauerunt vt
patet in pñl. pri.
mo. Old.

Conſe admiſſi
 tur ſubſtitutus.
 Vide hoc an ali
 quis poſſit ſervi
 re per ſubſtituti
 bal. l. l. quifquis.
 C. de epi. x. de. vi
 de eū elegāter lo
 quente in. l. para
 bolā. eo. ti. 7 bar.
 in. l. per hanc. C.
 de erog. mī. An
 dre. Barba.

d ¶ In. vi. diui-
sione. Causatum
idē est qd esse es-
sentiatum & con-
stat ex fina. ut no-
ta. in. l. j. ff. solu.
matrimo.

e. Qd sic pro
 bo. forte contra
 id qd bal. conclu
 dit facit. et post
 cessionem. de pe
 ba. Andre. bar.

[illegible]

De omni presen. vrb. l. i. m. c. per hoc de here. m. vi. Dicit tamen Jacob.
de Breto. q. si visitatio datur certo loco excludit in illo loco visitationem;

visitatio patris certo loco excludit in illo loco visitationem:

cellus per Accur. Metus enim est infirmitas volūtatis : p[er] h[uius] vuln[us] ⁊ at tri
ficia

conſueſum eſt per priuilegium pape cuidaꝝ abba-
ti:ꝝ capi. qꝫ poſſint de nouo iſeudare quoddã p-
diu: deſſit abbas anteqꝫ infeudaret vtꝫ ſucceſ-
ſor poterit ſupplere factũ pꝛedeceſſoris: z vt qꝫ
fic: qꝫ eadem dignitas: itẽ hec pꝛeſſio vñ facta
faueat eccleſie: ar. C. de ſac. ſan. eccle. l. nõ plu-
res in vlti. gl. z quod nõ in. c. i. de tranſla. epi.
nouella. In pꝛiũ vt: qꝫ iſta pꝛeſſio nõ eſt perpe-
tua ſed perſonalis: vt extra de inſti. c. cũ veniſſiſ-
et hĩ ſcũ a pꝛedeceſſore teneat bñe ratum ſucceſ-
ſor: vt nõ. Archi. xxv. q. ij. c. deſſor iſti omiſſi nõ
teneat ſupplere: arg. j. qui ſuc. tene. c. i. Eideẽ or-
ſtinguendũ: aut iſtud priuilegiũ eſt cõſueum ad
imperatõis eccleſie: z tunc ſucceſſor teneat qꝫ
ſi gratia facta ipſi eccleſie. Alur ad iꝛatationem
alterius z tũ ſecus: ar. C. de hñen. empt. l. ſi. vñ
dicamus in pꝛeſſione idẽ qđ in cõpomiſſo qđ
nõ traſit in ſucceſſorẽ in prelatura: vt nõ. bar. ff.
de vul. z pupil. l. qui liberis. §. hec verba: z nõ. i.
c. vno delegatorũ de offi. deleg. z in. c. vlti. de p-
cura. in cle. in glo. ordi. Et ita conſulũ in cã co-
miſſis ſubaudiẽ ſuper ſinia lata per regem frãco-
rum cũ in partem eius eẽt cõmiſſa deſicio ſuper
ſiliũ. caſtris feudalis imperij. Nam non po-
terat dici iuridictio regis frãcoꝝ in itã arduo ſa-
cto potuiſſe progari ſine licẽtia imperatoris: cũ
feudũ tale cõſiſtat in regalibus imperij: z qꝫ cõ-
pomiſſum ſuit conſumptũ morte regis: qđ tene-
menti: z tangit in. c. vno delegatoꝝ: de offi. dele-
ga. in nouella. So. diſtingue vtꝫ ſit expꝛeſſũ nõ
nomen appellatiuum per prius qđ proprium vel no-
lũ nomẽ appellatiũ. z tũ ſucceſſor teneat imple-
re. An ſit expꝛeſſum per prius nomẽ propriũ z
tunc ſecus: ar. ff. de cura. fur. l. cuius bonis z.
ſi ſeruus de ſipu. ſer. z. ff. de pact. ſi vnus. §. ſi.
¶ Eideẽ: aut papa iuber z qđ iꝛpleri per ſucceſſo-
rem. Alur permittit: z tunc ſecus vt nõ. ff. de iur.
om. iu. l. i. z vt cõiunge ſimul iſtas duas vlti-
mas op. i. qꝫ hec x̃a. Extra nõ. qꝫ quedã ſunt de
corpore patrimonij: iſta ſunt trãſmiſſibilia: qꝫ
habent eandẽ ſubſiſtentia in ſeiſiſis perſona mu-
tata: ſicut nõ mutata: ſicut domus: agra iura: et
obſones. Quedã nõ ſũt de corpore pꝛimõij: ſz
de hois intellectu: z ita nõ trãſmũtũt: vt. C. de
cadu. tol. §. ne autẽ: z extra de offi. dele. c. qm̃ ab-
bas: z adde qđ nõ. ff. de pac. l. tale pactũ. §. ſi.
z facit. ff. de x. ob. l. ſtipulatio iſta. §. ſi quib. Iſta
proprie facit ad ſtatuta que dicunt qꝫ verba ſta-
tutorum debeant proprie interpretari: nam pꝛo-
prie intelligũtur qđ verere dicũtur^b. ¶ Ex quo nõ
qđ iſti comites z barones teneat curtes ſuas in
quibus colligunt pedagia tenere ſecuras a la-
tronibus. Reſpondeo ſic alias tenerent emen-
dare: b̃na depedatoꝝ: vt nõ. Archi. xxij. qđ.
ij. c. ſi qđ peregrinos. ¶ Ex quo ordine debeat eſ-
dere: qꝫ penes regẽ dicũt qđ ordine pꝛueto z iſte ho-
noꝝ appellat priuilegiũ vt nõ. gl. de archiepiſco-
pis Raueñẽ: z Aldeſidolani. C. de ſac. ſan. eccle.
l. decernimus. Extra quero vnde fuit Tortilla
flagellum dei? Reſpondeo dicit Archid. qꝫ fuit
marchianus: xxij. q. v. c. non vos. Beinde ſci-
as qđ domi. Jaco. de ardiſo. in ſumma ſua mul-
ta tractat de electione Imperatoꝝ: z de eius co-
ronatione: de quibus hodie nõ eſt diſputandum
quia eccleſia diſponit: z dicere pꝛiũ eſt percu-
tẽ caput ad mõie morellũ. **Capitulum 22.**
¶ Iſti ſunt quos vulgo Barones vocamus.
¶ Et vñ ita quidaꝝ magnus doctor in ſumma ſua.
Quid de eo qui reparauit caſtrum deſertũ vel
de nouo edificat locũ vbĩ ſe congregat popu-

conſueſum eſt per priuilegium pape cuidaꝝ abba-
ti:ꝝ capi. qꝫ poſſint de nouo iſeudare quoddã p-
diu: deſſit abbas anteqꝫ infeudaret vtꝝ ſucceſ-
ſor poterit ſupplere factũ per deſceſſoriz: z vt qꝫ
fic: qꝫ eadem e dignitas: itẽ hec pceſſio vñ facta
fauore eccleſie: ar. C. de ſac. ſan. eccle. l. nõ plu-
res in vlti. gl. z quod nõ in. c. i. de tranſla. epi.
nouella. In pñũ vñ: qꝫ iſta pceſſio nõ eſt perpe-
tua ſed perſonalis: vt extra de inſti. c. cũ veniſſiꝝ:
z h̄ ſcñ a pꝛedeceſſore teneat bñe ratum ſucceſ-
ſor: vt nõ. Archi. xxv. q. ij. c. deſſor iſti omiſſi nõ
teneat ſupplere: arg. j. qui ſuc. tene. c. i. Eideẽ or-
ſtinguendũ: aut iſtud priuilegiũ eſt cõſueum ad
imperatõis eccleſie: z tunc ſucceſſor teneat q̄
ſi gratia facta ipſi eccleſie. Alur ad iꝛatationem
alterius z tũ ſecus: ar. C. de h̄en. empt. l. ſi. vñ
dicamus in pceſſione idẽ qđ in cõpomiſſo qđ
nõ traſit in ſucceſſorẽ in prelatura: vt nõ. bar. ff.
de vul. z pupil. l. qui liberis. §. hec verba: z nõ. i.
c. vno delegatorũ de offi. deleg. z in. c. vlti. de p-
cura. in cle. in glo. ordi. Et ita conſului in cã co-
miſis ſubaudiẽ ſuper ſinia lata per regem frãco-
rum cũ in partem eius eẽt cõmiſſa deſicio ſuper
ſiliũ. caſtris feudalis imperij. Nam non po-
terat dici iuridictio regis frãcoꝝ in itã arduo ſa-
cto potuiſſe progari ſine licẽtia imperatoris: cũ
feudũ tale cõſiſtat in regalibus imperij: z qꝫ cõ-
pomiſſum ſuit conſumptũ morte regis: qđ tene-
menti: z tangit in. c. vno delegatoꝝ: de offi. dele-
ga. in nouella. So. diſtingue vtꝝ ſit expreſſũ nõ
nomen appellatiuum per prius qđ proprium vel no-
lũ nomẽ appellatiũ. z tũ ſucceſſor teneat imple-
re. An ſit expreſſum per prius nomẽ propriũ z
tunc ſecus: ar. ff. de cura. fur. l. cuius bonis z.
ſi ſeruus de ſipu. ſer. z. ff. de pact. ſi vnus. §. ſi.
¶ Eideẽ: aut papa iuber z qđ iꝛpleri per ſucceſſo-
rem. Alur permittit: z tunc ſecus vt nõ. ff. de iur.
om. iu. l. i. z vt cõiunge ſimul iſtas duas vlti-
mas op. i. qꝫ hec x̄a. Extra nõ. qꝫ quedã ſunt de
corpore patrimonij: iſta ſunt trãſmiſſibilia: qꝫ
habent eandẽ ſubſiſtentia in ſeiſiſis perſona mu-
tata: ſicut nõ mutata: ſicut domus: agra iura: et
obſones. Quedã nõ ſũt de corpore pñomiũ: ſy
de hois intellectu: z ita nõ trãſmũtũt: vt. C. de
cadu. tol. §. ne autẽ: z extra de offi. dele. c. qm̄ ab-
bas: z adde qđ nõ. ff. de pac. l. tale pactũ. §. ſi.
z facit. ff. de x̄. ob. l. ſtipulatio iſta. §. ſi quib. Iſta
proprie facit ad ſtatuta que dicunt qꝫ verba ſta-
tutorum debeant proprie interpretari: nam pñ-
prie intelligiũt qđ verere dicitur^b. ¶ Ex quo nõ
qđ iſti comites z barones teneat curtes ſuas in
quibus colligunt pedagia tenere ſecuras a la-
tronibus. Reſpondeo ſic alias tenerent emen-
dare: b̄ana depedatoꝝ: vt nõ. Archi. xxij. qđ.
ij. c. ſi qđ peregrinos. ¶ Ex quo ordine debeat eſ-
dere qꝫ penes regẽ dic qđ ordine pñecto z iſte ho-
noꝝ appellat priuilegiũ vt nõ. gl. de archiepiſco-
pis Raũenẽ: z Aldeſidolani. C. de ſac. ſan. eccle.
l. decernimus. ¶ Extra quero vnde fuit Tortilla
flagellum dei: Reſpondeo dicit Archid. qꝫ fuit
marchianus: xxij. q. v. c. non vos. ¶ Beinde ſci-
as qđ domi. Jaco. de ardiſo. in ſumma ſua mul-
ta tractat de electione Imperatoꝝ: z de eius co-
ronatione: de quibus hodie nõ eſt diſputandum
quia eccleſia diſponit: z dicere pñius eſt percu-
te caput ad mōie morellũ. **CAPI TULIUS**
¶ Iſti ſunt quos vulgo Barones vocamus.
¶ Et vñ ita quidaꝝ magnus doctor in ſumma ſua.
Quid de eo qui reparauit caſtrum deſertũ vel
de nouo edificat locum vbĩ eſt congregat popu-

luavtrum heat iurisdictione sup illo populo: dic
vt no. extra de ver. signi. c. qd per nouale in no-
uella. Itē qd imperator tenet facere seruari sta-
tuta terrarū: z cōsuetudines habes in .l. fi. c. de
iur. reipubli. l. xi. is ipse fit papa in tpalibus. vt
no. in si. de re. di. §. nullius in glo. in verbo pōit
fices. i. papas. Et an imperator possit deponē: z
per quem: dicam. §. si de inuesti. inter do. z vaf.
or. pto. c. i. Quero si nō tenet electio plati vtrū
teneat eius psecratio: dicit Jo. and. qd nō ē de
transla. epif. c. licet qd vbi est defectus fundamē-
ti nō solū deficit ordo rei sed et de substantia rei.
vt no. in. c. i. de reb. ecclē. nō alie. in. vi. §. Idem
ait qd papa nō eget pfirmatione ex de auc. z vsu/
pal. c. ad honozē in nouella z legiur z no. i. c. l3
de iurand. de electio. Pone rez pcessit feudum
nūgd successor teneat id obseruare qd fecit a/
cessor: dic qd sic: vt extra de iudi. c. nouit. Que-
ro ad qd fit h̄ mēto z istis nobilibus q̄ ifeudat.
Rideo olis nō passiz qbuslibet licitū erat infeu-
dare: s3 certis un̄ quibus hoc ipsum summa vel
magna dignitas: aut antiqua p̄suetudo tribue-
bat: qz indecēs videbat vt vnus rusticus hēret
vasallos sub feq: habere vasallos ē quēda di-
gnitas cui z iurisditio inest. argumēto eorū que
no. Archi. in. c. i. de p̄sue. li. vi. Sed hodie tam
maiores q̄ minores: z minimi valuafores ifeu-
dant: imo ē trufuozis vnum habēat legitimū suo-
rū bonozum administrationem: vt. j. per quos
fiat inuesti. c. i. §. noui. quod no. fm Jac. de tra.
Quero an vasallos possit aliū infeudare illō bō
i feudū t3: oic qd sic equali vel meliori z eadem. l.
vt. j. quali. olim feu. alie. po. c. i. §. si vero: z si de
feud. fue. pto. c. beneficium. z. j. de. l. cor. c. i. in
ter duos. §. sifit. z. j. dona. fe. §. ea. l. z. j. de ca.
cor. c. i. §. p̄terea: z ibi nota. in glo. que incipit
p̄terea: z de probi. alie. feu. per federi. c. ip̄eria
lē calidita: z ibi no. in gl. q̄ incipit que vtiqz. z. §.
illudqz: z ibi no. in gl. que incipit nota. §. Que-
ro an adultus sine curatoz auctoritate possit de
feudo inuestire: z quid de pupillo? Respōdeo: vt
no. j. p quos fiat inuesti. z p quos rez in pnc. z
ibi no. i gl. q̄ incipit: z merito z. j. si de feu. fue. cō
tro. c. si minor. z no. i gl. q̄ incipit: s3 de quo z c.
si qz decessit ip̄bere. z ibi no. i gl. q̄ incipit no.
hic qd nō cogit. vbi ē of qd cōrio z ibi dicam.

Et quia vidimus. Itē. §. cō-
tinuat ad
precedētia. in hunc modū. Dictū est. §. in princ.
vsqz ad presentē. §. de p̄zia parte Rubrice. f. b p
sonis q̄ feudū dare pos. sequit de secunda z ter-
tia parte Rubri. f. de acquisitione z retētiōe feudi
di. Diuidit aut itē. §. vsqz ad. §. notandū i tres
partes. Primo tractat de acquisitione z retētiōe
feudi i iure antiquo z nouo. Secōdo de successi-
one filie i feudū. Tercio de successiōe feudū iur
nouissimo. Prima ps durat vsqz ad. §. b ā no
tādū. Scōa vsqz ad. §. b quoz scīēdus. Tercia
vsqz ad. §. notādū. Lasus breuiter p̄uerti ita po-
testis p̄ore vsqz ad. §. notādū. Vasallos ipō vi-
uo nō priuat feudo: ipso xō mortuo ad filios eq̄
litter feudū p̄tinet z si filij nō sint ad nepotē z ad
fices eis nō extātibz si feudū ē p̄rū vel nouus:
z p pactū ē. Filie vō i feudū nō succēdūt. Noui-
simo atp̄e collaterales vsqz ad septimū gradū.
decedētes masculi i infinitū succēdūt. h. d. vsqz
ad. §. not. Lasus p̄uerti ita potestis ponē h̄ nō
ēit op̄ p p̄uertiis p̄io p̄tinuat se dicēs. vidim⁹
b p̄sonis q̄ feu. da. pos. vidēdū ē b initus feū-
doz. Et ē scīēdū qd iur̄ atq̄ssimo fuit i p̄tate dñi
feudum

rethor. 7c. *De*
ceptus. n. m. t.
7 litter.
sonans ipsis
est sensus liti
teralis. de ac
7 obli. l. non
figura. 7 vide
omnino. 7
no. de lega. n.
l. cum pater
§. cum imper
fecta. per Ac
cursum. 7
verba statuti
intelliguntur
proprie. id est
inspecta natu
rali verborum
significatione.
nulla alia ad
hibita inter
pretatione. ar.
l. pediculus.
§. labeo. 7 ibi
per Accur.
7 alios scribē.
ff. de auro. 7
argen. lega.

et Emenda
redamna. Vi
de Bar. tibi
notaui in .l.
nequit. ff. de
icē. rui. nau
fra. Andre.
Barba.

d. Debeat
sedere. Vide
glo. instit. &
bono. pos. §.
alia vide bal.
ff. de offi. pro
con. §. i. l. ob
seruari. §. an
te: vide Bal.
vbi. pulchre
loquimur i. c.
cum olim. de
consuetu.

et l. decernimus. Et facit glos. lxxij. di. in. c. q. at tendit consuetudo in quo loco sedere debeat canto: i. horo.

Barones
vocamus.
Quis dicat
Baro. vide. c.
fundamenta.
deinde. de
lect. lib. vi.

C In. vi.
Ad hoc vide
lo. in. c. cum
super. de cau
pos. et pro
rieta. et per
oan. and. in
q. sicut. in
tima glos.
electi. et p
innocentius
dem tit. cum
electi.

a. *Opinionem* *Azonio*. Facit *tex.* *quez* *vide* *in*. *c.ij.* *o* *gradi*. *vide* *ib* *ib*. *7*. *in*. *c.* *de* *natu*. *su* *ce*. *fe*. *7*. *in*. *l.ij.* *C.* *de* *su* *7*. *7*. *7* *plenus* *in*. *l.* *ce* *ss* *ante*. *C.* *de* *le* *gi*. *ber*. *vide* *bar*. *in*. *l.ij.* *C.* *de* *h* *er* *ed* *tas*. *ff.* *de* *su* *7* *legi*. *Ang.* *in*. *ff.* *de* *in* *auc.* *de* *ber*. *ab* *int* *er*. *vbi* *3* *q* *o* *st* *ir* *pe*. *Saly.* *l.* *ce* *ss* *ante* *pre* *al*. *7* *opi*. *30.* *7* *vide* *q* *o* *not* *ui* *ad* *bal*. *d.* *l.* *ce* *ss* *ante*. *b.* *C.* *Do*. *Jac.* *q* *fic*. *Adde* *Lud.* *ro*. *phi*. *xxxij.*

En reuera,
Videbal in auc.
fi q̄rminas. Cō
fac. fan. ec. ⁊ bar.
l. iñfurā. s. l.
bert. ff. de ope. li
ber. An. barba.
d. C. Ut. l. iij. ff.
loca. Naz rei sue
pōt q̄ ex libero
arbitrio leges re
ponet nisi fir mi
tata ob hoc p
hibens. vt. C. de
pac. conuen. l. ex
morte.

feudum nuocare quādociq; sibi placuerit. po
stea vero ante vnum annuz finitus non potest re
nuocare: deinde fuit vita feudi extensa vsq; ad vi
tas fidel. postea vero mortuo. s. fideli pertinebat
ad filios ad illuz tamen quem dominus volebat
eligere: deinde cedit ad omnes equaliter ptine
re. Postea vero imperator Lozradus romā p
fectus rogatus a fidelibus leges condidit q̄ ad
nepotes feudū produceret: ⁊ q̄ fratre sine legiti
mo herede defuncto frater in feudū qđ erat p̄f
is eoz succederet. Si nō frater a dño feudū ac
ceperit ipso defuncto sine legitimo herede frater

[illegible]

q̄ fec̄. i. l. q̄. nō
foli. v. hōc autē.
ff. de ercū. tit. i. f. 3
z milites. ff. eo. z
intellige verum
quando fuit ap
posita cōditio fi
lio: fecus fi nepo
ri: er quo ē d̄ alia
familia sub ob
bio forte q̄ dīc
esse notādū. Tū
vide gl. quā alle
gant modernio
res in l. c. ff. so.
mo. nō finitū.

l. liberos. ff. de
ver. sig. qd in pzi
uoluntate appella
tione liberos in
telligi vtz ad
pneptes. vt. l.
duo mar. C. d.
q. vide Bar. i
d. l. liberos. 3.
pziuegilu datu
filis pimi ma
trimonij: puta ne
eoueniant vltra
quaz facere pos
sunt no extendi

ad p̄nepotē ita
fing. oīr Ang.
in. l. etiam. f. f. lo.
ma. Item fena
tufcūlūm ma
cedonīanū loq
tur in filgā tñ
et tenditur ad ne
potes. vt est ter.
in. l. filii habeo.
ff. ad ma. quez
allegat bal. in. l.
f. p̄mittē. C. e.
vide ter. in l. pa
tri. ff. de adulte.

die vñ castaldie vel sifit: vi. j. t. i. c. i. h̄o alijs seu
dis ppe sumptis. It̄o. ḡ q̄ in feudo guardie vñ
castaldie: et q̄ p mercede alicui dat̄ nihil ē ho-
die imutari de eo q̄ determinat̄ i dictis capit.

maximū vicius. C. de lib. pte. 7. in l. gallus. §. in sti. de libe. 7. postib. Ang. in p.
alle. l. et a bar. in l. liberorū p. alle. 7. in p. alle. l. diuo marco.
f. t. hereditib. sanguinis. C. de l. o. r. confil. i. g. c. Et extendat vlttrius 7c.
Et no. q. in feudis linea sanguinis ē p. uilegiata g. ff. de eden. l. si q. er argē.
§. i. p. e. C. de impo. lucra. defen. l. i. §. i. l. x. Lū ergo in feudis loquor d. he.

Scđo no. qđ ſi queda alia iuris prudētia feudū
extēdebat vsq; ad vitā fidelis: ſed hodie ī ppe
tuū. Sed ſi: imo videtur qđ ēt hodie nō extēda
tur vltra vitā fidelis: vt. j. de feu. mā. c. i. So.
ibi ſpeciale ī feudo marchie: ducatus: ⁊ comita
tus vel alterius regalīs dignitatis ſeu baronie
ab imperatore dato in quo de rigore cōſuetudi
nis nō ſuccedit heres: tñ hodie ⁊ illō ēt ppetuū
p vſurpationē nō per rigore iuſticie: vt. j. d. alie.
feud. §. in feudo comitatus fm gl. Tertio no. qđ
Lozradus pſuetudinē que loquebat de filijs p
rogauiť ad nepotes et filios etiam nomie fili nō

ptinebat nepos. Circa qđ est sciēdū qđ hoc no-
mē filius qñq; ponit vt cā alicuius priuilegi. z
nō ptinet nepos: vt. fi. de exco. tu. l. ij. Qñq; vt
terminus priuilegi: z idē vt hic. C. ad trebel. l.
iubemus. Qñq; vt termin⁹ pene: z idē vt no. cē
de si. presby. c. ad excludēdas in nouella. Qñq;
rōne designāde prolis siue in honore ligatus
z tūc ptinet nepos. Eū in materia feudoz qñq;
hodie reciperet feudū p se z heredibus suis in-
telliget de hereditibus sanguinis ex se descēdēti
bus vt. j. de gradib. suc. in feu. c. i. z de off. fri. a.
ca. inuesti. c. i. z. de alie. feu. c. i. §. z si cliticulus.

Et adde qđ notat modernī d̄ ver. sig. l. i. libroꝝ.
Et dic qđ filius ē nomē generis ⁊ nomen sp̄s i
cur ad optio. nā grece ē nomē generis: qđ dicit a
philos qđ est amoz. vii ē de nepotibus ⁊ reliq̄s
p̄dicat. Sz latine est nomē sp̄sificū nisi natura
actus vel fauoz extēdat vltērius⁹. Nota qđ seu
dū qđ fuit eoꝝ patris dicit paternū. Idē sz alio
rū ascendētū vsq; ad nomen nominatū in iure.
Sed supra nomina nominata in iure magis p̄
p̄rie sumptis vocabulo dicitur antiquūz siue ma
ioꝝ suozum. vi. ff. de gradi. l. i. iurif. consul. Sed
largo modo paternū appellatur quod fuit ascē
ditus in iure. Et nota qđ si quis dicitur filius
bratius cum filio
vltipatoꝝ. Tu
dic qđ ille titū
loquitur in omni
grā p̄ncipis.
Item regula est
qđ vbi est diuersi
tas sex plurali
tas personaz di
sponētū vna ut
alteram nihil sit
Terbi grā. Titus
⁊ Seius faci
unt simul testm̄
⁊ rē cōm legat
mibus. Et nota

centuſq; quocunq; in innuitur. vi. j. de natu. luc.
fena. c. i. Sed bic quero ytruz frater fratri ſucces-
ſat in feudo paterno iure accreſcendi: an iure
ſuccesſorio: nā tex. ſuperius dixit hoc iure ſucces-
ſorioꝝ. Itē p hoc qꝯ ius accreſcendi habet lo-
cus in acquirendis non in acquiſitis. Nec repe-
rimus qꝯ hec regula fallat niſi in vſufructu for-
mali. cuius rō eſt: qꝯ ille vſufructus ſemp eſt in
ſieri: et p futuro temp nullū ius cauſarum eſt i eo.
vi. ff. de vſufru. accreſ. l. i. §. iterduz. Itē ſi eſſet
ius accreſcēdi eēt ex aliqua coniunctione re vel
verbis vel mixta. ſi inter fratres nulla eſt talis
coniunctio: inter eos ſi coniunctio naturalis eſt le-

gialis. in acquisitionibus singularibus sicut ē
 acquisitio feudi cōiunctio legalis non parit ius
 accrescēdi. vt. ff. de le. ij. l. 1. ꝛ ꝑꝛoculo. Itē nos vi
 demus qꝫ succedūt agnati qꝫ morietur nullo mo
 do cōiuncti sunt vt. ij. an filius vel agnatus. c. i.
 Itē est hic expꝛessus qꝫ si cōiunctum datū sit feu
 dū duobus fratribus nō accrescit de vno in alie
 ro nisi specialiter cōtineat in verbis inuestiture.
 gꝫ pꝛiunctio ybialis ꝑꝛplexia siue realis siue pꝛiun
 ctus nō hꝫ locū ius accrescēdi. ꝛ ꝛo est qꝫ iputēt
 sibi qꝫ sibi nō vꝑꝛerit vt. ff. de yb. ob. l.

fi mihi et tunc nisi resuleret absurditas. vt. ff. de
 p̄b. em. l. fund^o ille v^o nisi fit ipialis largitas. vt
 C. si soci^o lib. ipi. l. i. li. x. i. Nec ob. q^o aliqui voca
 m^o ius accrescedi; q^o iste vmo ē potius sci q̄ in

E T Dicit q no.
vide L. ro. offi.
de scemia locup.
dicit in feu. vide
L. ro. offi. xxxij.
scipit vno iustit.
trib. tenore. xij
cōsuluit si femia
succedit in feudo
vbi dicit aliq's li
mitationes. An.
bar.
¶ T. C. si gasine
fili mafc. odof.
addit qrti. si qñ
feudū ē emptiū
tercio pco. q ibi
nulli bñficiū re
cipit q. titideme
soluit. ar. fide le.
i. c. ius cōi sub hac
C. d. verū ē si ad
nullū fultiduo.
fili aale fce. arg.
f. d. le. i. apō in
liantū. f. si qd aliq
ē obz. l. tin.
¶ C. T. vbi c. q
nota. De iaculo
in fiffi qd faciunt
fentatores. C.
reb. c. i. gual.
ter per Odofre.
et C. l. i. c. f. Et
depacto q pñci
statim foluit. f.
poffio f rmanet
vidētoz i fua vi
ta. hēs. ter. de fi.
litrū. cō iōane
ibidē. Et ē
ibi dī q res tati
valz quātū vendi
pōt cō pactis ap
pofiti nō quātū
fimplr. vt. fi. de
fer. expoz. i. fi. v
dito. z. f. fi.
¶ C. l. longē. Et
tra nō. q pōt
recipit feudū p
fe i ffe f. v. dicit
Odof. q fipale.
z fecus si recipit
pio alio oino cē
neo. q nī valeret
f. recipiēdo per
puctiōē. Dicit
et puctiōē vale
re i fura cedi de
bere. vt. nō. in. l.
hmo i pñ. b. leg.
i. f. p. traditiōē
fip. ar. f. d. dona.
abfenti. De hoc
vide qd nō. Ac.
cur. in. l. cū gda
in. f. C. d. ver. f.
Extra nota q fi
liatio i fraterni
tas pñat p cō
iecturas. vt iō. d.
q. i. dēmo. p
Accur. Et nota
q f i fce fipit ali
quā bñfide f. uo.
pōt accu. q fi de
cedat fūe here.
de i. filio reuerfa
tur ad pcedentē.
fi de cadat cū fi
lio nō reuerfa
tur ad pcedētē.
Dēmo q p
re capiens decessit.
relictio filio here
de poffea filiū

ris. i. quoddam augmentum: proprie vero appel-
latur ius successozium. Sed dices quid ad rum-
bum? Nam de nomine non est curandum habi-
to identitatis effectu: vt no. in auc. de san. epif. §.
fi q̄ mulier col. ix. Rñdeo: si est ius successozium
q̄ acceptari & potest repudiari. Sed si ē ius ac-
crefcenti tacite & ipso iure accrescit & forte inui-
to: q̄ quando vtraq; portio est grauata non pōt
pro parte acceptari: & pro parte non: vt. ff. d̄ leg.
ij. l. sed duobus. & no. C. quando non peti. par-
tes in glo. si. Auerius est q̄ sicut in legatis etiam
si eēt ius accrescēdi posset portio accrescens re-
pudiari: vt. C. de cadu. tol. §. his ita. Bar. dicit
in. d. l. i. mibi & titio. q̄ est verū ius accrescēdi
q̄ ista est quedam mortis cā capio: in qua sicut i
donatione cā mortis h̄z locum ius accrescēdi.
vt. C. de cadu. tol. l. i. in fine. sed certe mortis cau-
sa capio est ordinatio hominis nō legis: vt legi-
tur. ff. de fideicō. liberta. l. thais. §. siuchus seru⁹
& si per conditiones incertas nō per dispositio-
nes obligare valentes. Item ius accrescēdi nō
h̄z locuz in iuribus separatis vel aduersatiuis
ff. de bo. pos. l. sed cum patrono. & ff. de condi. &
demon. l. mulieri & titio. Tu dic vt superius q̄
ista est potius quedam legis prudentia que nō
habet vim legis. Ita sunt verba glo. in alia ma-
teria. C. de fac. san. eccl. auct. si qua mulier. in gl.
parua vltima. Item hoc p̄uenit magis ex na-
tura inuestiture: vt. j. de feu. marchi. cap. si capi-
tanei. & est p̄uisio legis supplens factū hois vel
ipsuz interpretans q̄ sicut si a p̄zin. fuisset vnus
heres totum habuisset ita si res recidat ad vnuz
vt. ff. quod cuiusq; vni. no. l. sicut in fine. nā hoc
fuit & esse debuit de partium intentione. vñ idē
est in emphiteosi quod in feudo quod accresce-
ret per naturam contractus & tacitam p̄uoidē-
tiam contrabentium. vt arg. ff. de pac. l. tale pa-
ctum. §. si. Quandoq; ius accrescēdi appellat
tacita substitutio. vt no. ff. de leg. secundo. l. si ti-
tio & meuius. §. iulia. ¶ Querit gl. pone q̄ frater
qui decessit: extraneus heredem instituit: nunqd
frater superstes p̄ziat cā portione feudi q̄ erat
apud mortuentem? Respondet glo. q̄ non. nec di-
citur mortuus cum herede in materia feudoz il-
le qui decessit extraneo relicto h̄ de: cū liberos
nō habeat. vt. l. de success. feu. cā. ij. §. nulla. facit
q̄ no. ff. ad tre. l. q̄ p̄inde. Itaq; feuda nō p̄ci-
piuntur mero hereditario iure sed potius p̄ci-
pali p̄uidentia. arg. ff. de adop. l. si arrogator.
§. sed an impuberi f̄m glo. & bene. ¶ Sed quid
si ille frater superstes cōmisit culpam ex qua de-
bet feudum amittere. Respondet glo. q̄ tunc nō
succedit in feudum. quod dicit vt dicā. j. d̄ probi.
feud. ali. per fed. c. i. §. si natus inter. ¶ Sed
pone q̄ frater superstes renūciauerat parte suā
in manibus domini: nūqd alia portio sibi acce-
scet iure successozio: & videt q̄ si sicut in vsfutu
ctur: vt. ff. de vsfutu. l. i. titio. §. vsfructum. Itēz
ad hoc est ar. ff. de vulg. substi. l. coheredi. §. si.
quod verū. credo: quia vt dixi non est stricte lo-
quendo ius accrescēdi. & facit. j. de eo qui finē
facit agna. cap. p̄zio. ¶ Querit vtrum fellonia
vassalli noceat alijs successuris dicit gl. q̄ sic. q̄
verum est in omnibus descendentijs ad infinitū
in agnatis versus vñq; ad quantum gradum
exclusiue: vt. j. si vassal. feu. p̄ue. cui defe. c. p̄zio.
¶ Querit gl. nunqd femina succedat in feudo.
dicit q̄ nō. nisi i trib⁹ casib⁹. Primus q̄z noia
ta est in inuestitura. Secundus quando feudus
redemit ad domino. Tertius quādo dominus ei

dedit propter seruitium patris: quibus casibus
 ab aliquo ex parentibus non inquietanda ē vt. j.
 quod. fe. ad feminas pti. c. si q. sine filio mas-
 culat. Et quia hic agitur de feudo paterno: an re-
 futatione destinat esse feudū paternum? Dic vt
 j. de vasal. decre. eta. c. i. in fi. Et an per nouam
 inuestituram destinat esse paternū: habes in eo.
 c. Et si vasallus refutaui feudū vt filij inuestire-
 tur a domino: qbus inuestitis vnus eorū decess-
 sit sine herede: questio fuit inter dominum: et fra-
 trem defuncti: vtrum esset nouum vel paternū?
 2 dicitur qd est paternus. j. de inuesti. quā titius
 accepit a tempore. c. i. Quid si agnatis cōse-
 ntientibus dominus filium vasalli de feudo inue-
 stitū paternō: postea sine liberis decessit filius:
 p̄stinebit ne illud feudum ad agnatos tanq̄ p̄-
 num? dicit vt nota. j. an agnatus vel filius. c. i. in
 gl. s. nūquid deinde d̄r hic qd per pactū lū quod
 sine pacto non licet. et qd pactum trahit feudū ex
 tra nāles terminos feudi ad terminos pacti. 3dū
 est bocardicum glo. super quo dicendum est qd
 quedam producantur in esse per pactū: quedā
 producantur in esse ex natura rei: quedā prozo-
 gantur per pactum: quedam per pactum conce-
 duntur preter ius cōmune. 1o casu licet p̄
 pactum quid aliā non liceret. Secūdo casu idēz
 est natura contractus: quod pactum. Tertio ca-
 su loq̄ d̄ edil. edic. l. q. si noli. §. si qd ita. Quar-
 to casu loquif. C. de pigno. l. licet cum fi. Et ad
 de quod nota. ff. de diuer. 2 tempo. p̄scri. l. lon-
 ge. 2o deinde querit glo. vtrum feudū emptus ex
 cōmunibus bonis fratruꝝ simul habitantiū su-
 commune? Et h̄ questio potest intelligi duplici-
 ter. vno modo de habitantibus socialiter ex con-
 uentioe. Alio mō de habentibus fraternaliter et
 simpliciter sine conuentione alicuius societatis:
 2 dicit vtroq; casu qd nisi de conuentione inuesti-
 ture vel scia domini appareat feudum non esse
 cōf. vt. j. de fratribus de no. bñ. inuest. c. si duo
 fratres: 2 dicit vt ibi. Et no. qd in feudis non re-
 fert cuius pecunia feudum sit emptum. sac. C. si
 cer. pe. l. non vnde originē. Et hec est regula ge-
 neralis in quocūq; contractu fallit dicit gl. C. de
 pigno. in. l. q̄dū in pecunia militis 2 pupilli:
 pecunia dotali. quod dicit. C. de rei vendi. l. si vi-
 pponis. Sed qd d̄r de re dotali intellige i subsidium.
 vt. ff. de iure do. l. proculus est. ff. de don.
 inter virum et vxorem. l. vxor marito. Et si in eo-
 dem instrumento emunt vir et vxor. dicit vt no. C.
 de fide instrumen. l. scripture. et de eo qd ibi dicit
 glo. est casus extra de diuer. c. ij. et adde qd not.
 in. l. i. C. si qd alteri vel sibi. Et si vxor tantum bz
 in dote quantum conuertit in emptione p̄dicto-
 rum: et est solum matrimonium: sufficit viro
 dos quam retinet. 2 dicit 3nn. qd quicūq; ac-
 quit vxor de opis suis acquirit viro sicut liber bo-
 no bona fide possessus: extra de testa. c. cū in of-
 ficijs Bar. dicit qd si vxor gerit in animo acq̄re
 di sibi p̄is non acquirit marito. qz acquisitiones
 iure gentium sunt 2 feudant in cōsensu. ff. de do-
 na. l. qui mihi donatum. et fide instrumen. et iure
 baste ficalis. l. et si instrumenta libro decimo: et
 C. de dona. inter virum et vxorem. l. si filij. 3dēz
 quod dicit de pecunia pupilli idem est in eccle-
 sia 2 similiter intellige in subsidium: puta quia
 emit abbas vel monachus qui nihil habet pro-
 priū: vt no. C. de sac. san. ec. auc. quires ita dicitas
 in. ij. gl. 3dē in quolibet plato: vt no. 3nn. ex-
 tra de testa. c. cum in officijs. et no. in. c. ingren-
 dum. de pecu. clerici. quia siue velint emere noie
 ecclesie

becessit non rei,
 cito filio .dic
 esto calio non re
 uertur ad pce
 detur vt not. l.
 C. de secum. nup.
 anc. fed si quis
 i. sic sufficit pri
 miter heres ad re
 stiones fideicom
 missi r ad exclu
 sionem relictis.
 in auc. de test. in
 fideicō. §. man
 festum colitur. r
 Accur. An. bar.
 fē. Et sic commu
 ne. Nota qd di
 citur qd scendum
 empti qd pecu
 nia est cōc. adde
 qd istud est vt
 de iure lōbar. vt
 de Bal. m. l. i. fi
 pponis. C. de rei
 vendi. c. m. l. a. p
 trauit. C. colia vti
 ulus. r. l. cu opz
 Cadeo. q. h. l. b.
 r adde qd i. l. fi. c.
 de col. bon. dicit
 qd si vnus frater
 plures fructu re
 posuit p familia
 qd alter si simul
 habitat tūc non
 repetit. r. in Ball.
 l. i. paratus qd li
 mita qd ad pō
 ptos: lecus qd
 ad etates. vide
 eiusd. c. i. j. de be
 ne. fra. ang. in. l.
 qd sit fugitiuus
 §. apō c. fi. fi. de
 edil. edic. reputa
 ut vt de fin. nota
 r addit qd pce
 dit qd stat in au
 cē familia. fēc. si
 i. e. habitatio
 puta p vna clau
 sura test. est. si a
 nemine notatus
 nisi ab co. vid qd
 si fing. dicit bar. in
 l. iura. C. dōi ag.
 defer. li. xi. de m
 vide bal. in. pā.
 l. ciōz. §. i. si pa
 trauit. r. l. si vi
 pponis.
 ¶ C. l. tibi. Q
 feudis qz mittaz
 nām psonalitat
 r realitatis. C. de
 pig. l. q. ius.
 b. C. Qua retit.
 Adde vror non
 tenet acquirere vi
 ro re opibus su
 is artificialibz v
 sua volūtate. vt
 C. de pdi. inf. l. si
 vroz. r. id qd si
 vrit vroz. et re
 cooperate et opa
 sua nō acquiri vi
 ro. l. alimenta. §.
 si d. al. in. an. bar.
 i. C. dē ec ecclia
 vide glo. l. vroz
 marito. §. doo iur
 vi. r. vt. r. l. i. si
 fūcū et scōm. r.
 l. i. si vt ppois b
 al legata. r. q. de
 pecul. de. Bar.

in. l. filie de solu. n. 7 pondera qz hic male loqz: cū dicit in subsidū agitur: qz dicit pira iura multa vide qz dicit in. d. c. p. vide qd no. xii. q. c. apostolicoz: 7 ibi est glo. sing. qd si qz de pecunia ecclesie alienat in solo glo qz tūc solū cedit edificio qz credo vtz sic ecclesia soluit precū solū vide moder. in aut. sūtr. Cad. i. l. al. 7 vide Bal. in. l. p. c. de ser. pigno. da. manumif. an res emptas: 7 vñrta possit remediā pū per eūz a quo fuerint extorze 7 de pecunia pū pulli: vide Bal. in. l. si vñ ppos. c. de re vedit. 7 qd no. l. ij. quādo ex fco tū. in. l. i. cur. c. 7 in arbi. tū. l. i. c. 3 op. 3. c. de bo. qz lib. 7 de pecunia dotali: vide Bal. in. l. ex pecunia. C. d. iur. redol. multuz. C. si qz alte. vel sibi. And. barb. a C. Alagrat eccle. Et pto eccl. vel si pto est religiosus: 7 iō non pōt hēre hīdē: aīō nō effi cit pupill. vel ecclē qz pōt qz ei pzo sūa pecu nia tacite obli gata. l. iij. d. reb. eozum. b C. l. si. Nā si statutuū dispo nit de rōne sua mys statutuū. p. p. p. c. i. g. 7 a qui. Siāt rōni pōnit d statutuū suamz rōnez: qz pōt in poten tia est: arg. ff. de sup. le. l. labeo. in rōne sui. c C. Per Dyn. 7 de iur. q. l. de. 7 de iur. q. ex rō. nō iūrisfca sta tutu: statutuū nō dī extēdī: qz vbi est rō ibi statu tutū facit qd legif 7 notat in. l. i. ff. de bere. in. l. i. ff. de iur. opz. q. sufficit. ff. de excu. tut. s. i co: operatibz ver bis bene cēntia statutu est in ipō statutu extra de spō. tū. ff. de ac. 7 ob. l. non figu ra. C. de acgrn. post. per pduc ratozem in glo. d C. l. j. C. d. i. c. capitaneus. de fe. vbi loquit f3 vulgares Papa vide. c. nra. d. lo ca. vbi loquit f3 vulgares qz no ta hec domini scribit vulgari. Andrea. barba. e C. fm Odof. Dicit Ly. qz de substāria constitutiōis legis est scriptura: sed nō de substāntia constitutiōis principis dicit in. l. de quibus. f C. Capaz causati. Et iō a simili coze vicarij qui seuo in forma debita seruire nō valēt: in seuo nō succedūt arg. ff. de le. j. l. i. l. i. q. ff. de alit. 7. j. an sur. vel my. c. i. qz cessante mā cessat materiati: de lega. iij. l. i. q. ff. de iud. 7 vide qd no. de legatis. iij. l. i. nū. per Accur. cessante operante cessat operatio etius in postēri 7 merces future operationis: 7 quis pp corporis vicium non cōmertum repellit: fortius tamen repellitur: 7 quis propter delictum: vt no. ff. de lega. i. l. ff. de ires. per Accur. Qui propter reus sunt

inhabiles vt femina perpetua carentia laborant: qz im
na fiat masculi: vt no ff. de excusa. tu. in. l. non solum. §
qz Pertinet ad masculos. Et e valde sing. qd facit
virile qd intellige quando supstant masculi: secus si no
Ang. r. d. meum in. l. si filius qz p. ff. de vul. r. pu. add.

in nepote conceptum: ex eo qz causa r origo ha
bent disponere de suo causato: vt est tex. nota. h.
Deinde nota in. §. hoc autem: qz hodie agnati
succedunt vsqz ad septimum gradum: quia litte
ra dicit moderno tēpore: r dicitur qz hic e vsur
patum: nam de rigore consuetudinis feudorum
non debet agnati succedere nisi vsqz ad quartū
gradū. Sed certe alibi dicit littera qz etiā agna
ti succedat in infinitum: quia licet sint agnati va
falli immediate mortui: sunt tamen descendentes
primi acquirentes feudū: de hoc dica. i. de feu.
mar. c. si capitanei. r. j. de probi. alie. feu. p. l. o.
tha. c. satis bene: vbi omnino vto. ¶ Extra no
ta qz in dilationibus r citationibus dictio vsqz
ponitur inclusive: r si termini sunt cōpatibiles.
vt nota. extra de ordi. ab epif. c. i. in nouella: qz
dictio vsqz est dictio extēsiua: donec inueniat ter
minum restringentem. ¶ Adde qz ponitur ab
solute: quia iudex in dilatione danda esse debet
parcus i data benignus. ¶ Extra quero quid
si accium est qz deficientibus masculis feudū va
dat in vnam feminā: r extant plures femine: an
succedat primogenita: an dominus gratificabit
an ratione incertitudinis totū vicabitur an for
te dirimatur pro primogenita: facit. ff. de verbo.
obliga. l. si quis ita stipulerit: si nautis pro do
mino. Quod si detur optio facit de lega. ij. si qz
seruum. §. inter duos. Quod incertitudo viciet
facit de manu. testa. c. u. qz pluribus. Quod for
te dirimatur: facit lex. ij. C. quando: r quibus
quarta pars debetur. l. x. Respondeo si primo
genita succedit in alia hereditate succedit r h iu
re: alias dirimatur forte: argumē. contra qz isto
casu domini fit electio quam habet vasallus: ar.
s. e. in verbo quem dominus vellet: quod est eq
us. ¶ Adde. ff. de statu hominū. l. areusa: r ff.
de excu. tu. l. diximus: qd no. C. d. epif. r cle. l. id
quod pauperibus. ¶ Quero si feudum est da
tum ad nullum seruitium vtrum succedat femi
na no existente masculo: tex. dicit qz sic. i. qz de
pi. extra ord. c. si cui militi. ¶ Quero quid i fe
u de iure emptionis quesito: dicit D. dofr. in sum
ma sua qz femina succedit magis ex natura con
tractus qz ex natura feudi in summa sua sub ru
brica qui possit succē. in feudum quod dicitur ef
fet notabile si esset verum. ¶ Quero vtrum infi
nitas sit euitanda: r dic qz iterum in infinitas po
nitur pro quadam subsistentia: r tunc non est vi
tanda: vt. l. pur. in fine de excep. doli. Interduz
accipitur pro ampliatione alicuius dispositi: r
tunc dico qz est vitanduz: vt. C. de sen. qz p. eo.
l. i. r d. vtri p. l. y. Alterius no. h. qz pacta iur
is dispōt pnt ampliari qd est vez: nō tñ d. dis
finitionē substantiale acus: vt. l. si peculii. §. i. ff.
de pecu. leg. r ff. d. do. cā mor. l. vbi ita donat per
bar. delicta tñ qz committit: r diffinitionē deli
cti: vt. C. d. fur. l. si qz seruitus: r illud irregulare ē

[illegible]

diuiditur i duas partes. In
prima pte tractat de vera seu
di castaldie vel guardie qđ
datur pzo mercede alicuius
rei. Secundo de conventio
r dominum z va fallum. Pri
qđ ad. §. si vero. Secunda ou
t duertatis ergo ad summa
t Eduertatis. Feudū guardie z
quod p mercede alicuius rei
p reuocari potest nisi ad certū
i castaldi nomine pprii feudū
e nō defendūt possessionē sibi
t. Et ad casum in terminis ad
§. si vero. Quesitum fuit ab im
pud quod datur nomie castal/
mercedis. Responđet Impa
e annale z post annum reuo
p eo dato non restituo: z hoc
certum ips fuerit pstituti: tūc
reuocarino pōt. h. d. vñqz ad
scire qđ illud qđ sit extra offi/
eri virtute officij nec noie offi/
ardie. c. i. ver. nisi. de excep. do
one ego suz castaldus nō guar
dianus

Item furto pñt periculi est pñt qñ oblatio facit vassalli nō tene- ri nisi de dolo: vt ff. fo. ma. l. in mo- ra. p. Dy. Bald. a. C. iusta i. di- gnatioe. Vide qñ in fili vñ Bal. in l. cū in de cōsti. Andre. Bar. b. C. et ibi nota. Et. ff. de vñ. obli. in executione. §. si. i. ibi p. Accur. Quocūq; offi- cia pagatur aut impleri necesse ē aut p se non fiat. C. de leg. l. ab ad ministratioe. Si pñt dicit cōcedo custodiam castri tali filio meo an intelligat pñtū in feudum guar- die. dico qñ nō: s; in mēsa custodi- am. i. nō nō lucra tur fructus. ff. de le. §. l. cū pñt. pñt pluribus. i. tag; pñtū: et alio- rum fratru: i. qñ sup vacuū est nō officit. ff. de ali. leg. l. si seruo. ff. de aur. i. ar leg. l. pediculus. §. la beo. p. Accur. de secun. tab. l. i. ita §. i. p. Accur. c. C. cōuenisset. Vide Bald. in l. i. fi. C. de pac. l. i. ff. de rez. diui. i. in l. fi. C. de bo. le. Andre. Barba. d. C. Pacto. Q. latitudo volun- tatis pñtū nō d; pñtū. C. vt ac ab her. tñ be re. l. i. aliqñ tam qualitas sequen- tium. cñaliter

c set 'no auferre occasione alicuius ingrati-
 tudinis scdū eēt pacto⁴. Quia vba sunt subtili-
 tuenda. vt i. auc. d. rusti. li. §. nos ergo. colla. ix.
 ibi dūz dicit: subtilia testamentūz consideran-
 tes in verbis ipsius inuenimus zc. vt. C. de he-
 re. fili. l. h. z. j. de qbulda alijs. c. exordi. c. si cui.
 §. i. ibi dūz dicit qd qz superflite masculo filie ex-
 cludantur tamen si actus ēz vt succedat femine
 sicut masculi: sermonem inuestiture necnō vim
 verborū z senfuz contrabendi intuetes discre-
 tionem sexus in huiusmodi feudi successiōe nō
 facimus. erit itaqz hoc casu feudū francū. B.
 quoq p Ly. ff. d. re. diui. i. sacra loca in lec. quā in
 choauit super. ff. veteri. ar. q. non valeat ista re-
 nunciatio generalis. ff. si qz cau. l. sed z qz. §.
 quectuz. z no. in Spec. de dona. A. l. sed vale-
 re quo ad ingratitudinem cōtractus. vt qz alie-
 nauit domino inconstituto: sed nō quo ad ingra-
 tudinez delicti commissi dolo malo. arg. C. de
 bonis libertoz. l. si. ff. de pac. l. si vnus. §. si cuz
 nulla. Si vero seruitia sunt remissa non vident
 remissa culpa delicti: qz abstinere ab ea nō dicit
 tur seruitiū. cū ēt dormiens z infans abstineat
 qui itz per hoc nullū seruitiū impendunt. vnde
 qz abstinere non est seruitiūz. ideo abstinere nō
 potest dici remissum. A. l. dic etiam q pma for-
 ma non est renūciatio. sed est moderatio nascentis
 obligatiōis. z iō valet indistincte. Quid de
 feudis scutiferorūz aduocatoz vel capellanozū
 nunquid sunt ista debilia sicut hic dicit tex. vi/
 def. q. sic. j. de extrao. d. cap. c. simmoze. §.
 vnū qdēz: vbi est talis tex. si qz pzo vicecomita-
 ria vel villicaria: vt ita dicam prodecania: vel
 alyz qbulz qz angarijs feudū qd improprium
 est nisi ipsalter h actum sit inter cōrahentes. i.
 nominatim feudū cū honore feudū: z ita vt nō li-
 ceat domino auferre qd datū fuerit etiam si ad-
 ministratio illa auferat qd datū est penitus ab-
 lata ad ministratiōē sine obstatulo auferre lice-
 at. Sed h itellgo nisi seruiat fm laudatiōē cu-
 rie. vt. j. de extrao. d. cap. c. simmoze. §. vnū qdē.
 vbi tex. sic ait feuda scutiferorūz vt ad libitū pot-
 sint auferri rōnis nō est dūmō seruiat sz lauda-
 tiōē curie. Porro nō sunt sequendi leues aio-
 rū motus: vt no. extra de sen. ex. c. vniuersali-
 tas in nouella: pferētis impetus q nō sunt in pte
 nra. vt no. C. de epis. z cleri. l. si qz nō bicaz pa-
 pere. in gl. ordi. facit qd no. extra de testa. c. qz
 nos. i. nouella. Sed dic qz officiū cui inest facul-
 tas subtrahendi res domino facit feudū cēsēri
 annale vt hic. secus si non pertineat ad rerū gu-
 bernationem. vt in. d. §. vnūm. argu. ff. de solu-
 q. si forte. §. i. C. qui da. tu. pos. auc. minoriz. C.
 de lati. liber. tol. l. i. §. sz nec furād. A. l. noli in-
 rere rationes: qz sufficit ita statutiū esse potest. n.
 oīs rei sue leges temporales imponere. C. d. leg.
 l. h. z. C. de nec. ser. l. iij. in fi. Item sufficit zc. C.
 de nego. gel. l. tutori. Sed qz si concedens feu-
 dum guardie dixit cōcedo tibi in annū feudūz
 vtrūz intelligit in perpetuū an in bienniū. z vř
 q in perpetuū. vt no. ff. ad. l. fal. l. si heres. §. si.
 p. Accur. Bēnde no. i. tex. ibi nisi ad certū tps
 zc. q feudū pōt dari ad certūz tēpus quo casu
 nec vltra tps durat. vt. C. loca. l. si cuz heres
 z. ff. de pac. l. cpla. §. si. nec infra tēpus auferri
 Bal. super. Feudis. b

vna iudicium a te
 si charte sunt plu
 res vt no. ff. o le
 cun. tabu. l. i. §. j.
 per Accur.
 c. l. i. l. i. r. Nam
 scilicet deferunt
 unt persone. 2 iō
 sunt dignificati
 honore 2 fauore
 biliores q̄ illi q
 deferunt rebus
 l. j. C. de p̄sep.
 l. j. C. lib. xj. 2 ff.
 de edil. edic. l. i. iu
 stissime. Quero
 quid si domin⁹
 erat p̄suer⁹ guar
 diaz vel castralid
 am in feudare ad
 beneplacitum.
 Rñ. nō h̄s locuz
 qd̄ de anno h̄ di
 cif. vt. ff. de pig.
 ac. l. vel vniuerso
 rū ex bno actu
 vel forte vno in
 quo plurib⁹ an
 nis domin⁹ per
 seuerauit daf in
 telligi talis con
 suctudo. l. mella.
 §. i. de an. lega.
 nec. n. regir̄ hic
 p̄scriptio qz ne
 mo p̄scribit con
 suctudinē 3 seip
 suz. iura. n. q̄ re
 quirut p̄scriptio
 nem loquuntur
 quādo noua aut
 ctozitas p̄scribit
 vt c̄z de elec. cu
 mana. sufficit er
 go hic q̄ ex p̄se
 tudine datur vo
 luntas intelligi.
 Sed pone p̄ sta
 tutū dominū fūt
 depuati oī die d̄
 canepa. r. panes
 canestranū do
 mini 2 decē tēne
 ti falcones: mo
 do quidaz gerit
 vtrūqz officiu:
 vtrūqz debeat ha
 bere. rr. panes i
 die. 3o. an. dicit
 q̄ sic l. c. cū olim
 dēre iudi. in no
 uella. pro quo fa
 cit. l. qui marco.
 ff. de an. leg. quā
 ipse non allegat.
 In contrariū fa
 cit. l. i. domin⁹. §.
 si. ff. de vflufruc.
 Tu distingue:
 aut simplr̄: aut
 pro alimētis vt
 no. l. j. C. de leg.
 l. cū quo. vbi vi
 de. Extra add q̄
 qui custodit nō
 d̄r h̄s. C. d̄ repu
 here. l. j. 2 i. not.
 q̄ quādo statu
 tū. l. fundat i p̄e
 scriptiōe nō ē ne
 cessaria alia p̄
 batio. C. ad m̄a.
 cedo. l. si. §. si. C.
 de pigno. l. si.

Universidad del
Rosario

Archivo
Histórico

non hinc nec potius fuisse finem iterum salutis eterne et quod deus coacta voluntas
est voluntas et vix et rebus propriis et administrantibus. l. i. ff. de adm. tu. Ray. de
pena forti quod vor ptois dicitur quod me. ca. gestu et rati non habeo et vor dei qua
posuit et crepior. ff. de no. m. iuramentis. An. bar. ad l. i. etate. No.
quod testi quod ea quod non puenit negotio finem negotii non credit. ff. de testi. l.

in his sp. est piurus: nec i aliquo credis sibi. vt
no. 3nn. de here. c. fraternitat. In hac snia est
old. si aut iurauit dicē xitate sup oib. de quib
interrogabz z interrogat sup vestib. z sibi. aut
pmo mēit z i aliquo nō credif. Aut postremo
z credif: nō erat piurus cū pūs deposuit. z
sic est argumētū de pūcto. Et no. q. testis qūz
dictātū pbat z nō plus: q. p. testes nō colligit
pbatū nisi qtenus i dictis inuenit. vt no. in.
ueniēs. de renūciatōe. in nouel. Lxi no. q. i gra
uius cōis se q. nō possunt delegari iudex dō
psonat examiare testē. vt no. ex q. ma. ac. pol.
c. a nobis. z ibi not. Lxi nota q. testis q. dixit se
nescire si postea examiatu dixit se scire: q. me
lius recordat nūc q. tūc: valet dictū suū. l. ij. §.
q. obfuar. de iura. calū. p. Jac. de are. q. d. vey
est añq. fit loquutus cū parte: als sec. vt no. in
auc. de test. §. q. x. o. col. vii. z idē gl. e. ti. in. §. il
lud. z dixi. C. de in. col. resti. mmo. in. l. de tute/
la. Jte no. q. dubia pbatio interpretat aliq. esse
indiciū. ff. de pba. cū de etate. Lx bis pcludi/
tur. quali iudex ex diuersa ai motib. z ex va/
rijs suggestiōibz partiū testū z insfōz qūq.
deuēnit ad vñū ai finalē pceptū nō idigēte alio
ad mīniculū vñ iuramētū. de quo loq. pncipiuz
tituli nri. Et certe dici pōt q. qd duplex ē ai mo/
tus. i. impulsū seu suspiciōis: psumptiuus seu
inclināz vebemēs seu ipressiuus. z clarus seu
plenary isformatus. Primus vñ ad ingredū. z
ad alia q. sunt modici pūdicty. Scōs ad iura/
mētū hincinde deferēdū. Tertius ad iuramen/
tū cū deferēdū. Quartus pcius ad seqndū
acta z plene pbat. Sz illō pro regula tene q.
pmpiores sumas ad absolūdū. vt. i. hic finit
l. §. i. z q. pp. pñictū psumptiōnū reus absoluit
vt in. c. iter dilectos. §. fi. ex de fide istrū. Ibi ēt
no. Bost. q. fama cedit Jrie xitati z nūbil rele/
uat ibidē in nouella. C. Quercif vltio q. si pla/
tus aliquē p. metū inuestiuit. Rñ. ipō iure nō z
inuestiuitura: q. ad id mādātū nō hz nec pōrillō
obseruare sine iūritū salutis eterne z qd of. q.
volūtas coacta volūtas est: verū in reb. p. pñis
secus in admīstratoribz. l. i. in. ff. de auc. p. J.
Dic. Ray. de pena foiti q. vox ptozis dicētis:
qd met. cā gestū erit ratum nō hōo: est vox dei:
quā posuit in ore ptozis: vt ipse notat in mā iu/
ramētōz. Bis aut expeditis venio ad tertium.

3 aūt cōtrouerfia.

Si vassallus dicat se inuestitū verbaliter de aliquo feudo q̄re dicat se mittēdū i possessionē reāle. Eccontrario dicit negat eū iustitium quare dicit se nō teneri mittere i possessionē quā iū incubat onus p̄badi. Et certe vassallo incubit. nā p̄bare dñz iusticiaria q̄bale faciam fuisse quo p̄bato dñz tenet seu cogit mittere ipm in possessionē reāle. p̄zio tñ p̄sito sacro fidelitatis q̄uis hoc nō dicat hic fō. q̄. in ti. qd p̄ce. de. de. inest. an. fidei. c. i. hoc quando dominus possidet. Si vero vassallus possideat q̄ stetit in possessione per annum dñō sciētē. tñ dominus mouere p̄toteria de re q̄f in feudū data sibi incubit onus p̄badi. q̄ dñō nihil p̄bate statui

palis. Sz pone iudei mediolani misit notariū suū ad examinandū testee
pie 7 notariū ita ficit: qñ vtz valeat attestatiōes. nñ sic nō de citatiōe
bitādū est: qñ valz qd pbo fit. tamē si nollēt testificari nō posset eos cog
fi. quēdā. tef. apli. lñ qñ est signatorū. 7 vide in l. oēs. §. si vō. de epis. 7
Et nō. qd pbatō dēcēt illigibilibz 7 clara 7 sic libellā iertina fūit. 7

facto vasalli. vt. in. ij. rñso huius. c. Si vñ dñs possideat z vasallus nihil plene probat: sz aliqñ psumptione p se adducit tñc stat sacra-
meto dñi possessiois cñ. xij. sacramentalibz: vt in
ij. rñ. hui. capli. Hec vñ nisi cõstet vasallũ ali-
ud feudũ bñe de quo nõ fit pñersia. naz vasallo
nõ possidẽte aliqñ feudũ de quo est pñouerfia
neqz pbate plene. sz psumptionẽ pro se asserẽte
vt dixi. tñc dñs remittit. z fm bñ erit exceptio a
precedenti casu si ita intelligas supius rñsus vt di-
xi. z ita pñuatur ad sequens rñsus qñtũ qñ incipit.
ñ nõ feudũ z c. Aliter potẽ legi. ij. z. iij. rñsus.
vt. j. in eis dicã. Hec. d. cer. vel breuius sz Jo.
de bel. Si iuestitura sit facta coraz paribus vel
per breue testatũ dñs tenet iuestitũ mittere i pos-
sessionẽ. Si vñ i possessioẽ fuerit z lis et mouea-
tur a dño. sibi dat defensio p iuramẽtũ nisi i ca-
su vt qñ vasallus e de alio feudo i feudatũ tñc
dñs remittit iuramẽtũ. Jac. de bel. Casus po-
ne in nube. Vidistis supius q pñt iuestitura fa-
cere z ad quos iuestitura trãsmittat z q eã face-
re cogant vel nõ cogant. nunc circa pñicta for-
mat talis qñ gñalis. Pone q qñ est iur dñz z
vasallũ de quodã castro de quo vasallus dñc se
verbali iuestitũ dñs negat qñt qd iuris de ista
qñe. Rñdet auctor huius capli distinguẽdo.
Aut de iuestitura pñat p pares curie vel breue
testatũ. z tñc dñs cogit possessionẽ tradere va-
sallo. Aut nõ pñat. z tñc refert. Aut vasallus e
in possessionẽ supple in qua stetit ad minus p an-
nũ z dñs sciẽt z nõ pñdicẽt. z tñc vasallus defer-
rit iuramẽtũ pp comodũ possessionis. Aut va-
sallus nõ est in possessionẽ z tñc iuramẽtũ defen-
siois dat dñs. z bñ est vñ nisi ille sit vasallus ex
alio feudo idubitato. nã tñc pp reuerẽtiam dñi
stat asseritũ ei? remissã sibi necessitate iururan-
dis. In tex. ibi pñouerfia actiue z passiuẽ dicũt
quis pñouerfia mouere. ff. de pcur. l. nõ solus.
S. si statua. Itẽ actiue z passiuẽ dñs qz mouere
qñe resistẽdo. vt. ff. ad trebel. l. lucr. S. tres he-
redes. Itẽ dñs qñ siue agat psonali siue reali. vt
hic. z. ff. de pcur. l. qui absente. z. ff. de euic. l. si
plus. S. mota qd iuris qñ gñalis est z oia capi-
tula cõplectit. vt. l. ei? q in puincia. in pñci. ff. si
cer. pñ. Et si cõmittit alicui qñ pñleda p hũc
modũ qd iuris nisi sup oibus pñitũ reddat nõ
vñ pñitũ reddidisse. ar. ff. d. arbi. l. qd tñ. Si in
iuestitura. l. xbalis ex qua nõ qñt dñm: qz non
pñinet traditionẽ vel quasi vt nõ. Jñm. ex de cõ-
sue. c. ex parte. z Dy. in. c. i. dereg. iu. lib. vj. se-
cus in reali. In breui testato. Dicũt breue qñ sit
breuius xbis. vt. l. i. ff. de herẽ. insti. C. de con-
uen. sis. debi. l. inter chartulas. lib. x. C. de fidei-
cõ. l. xbu. vico. Sz nũqd breue testatũz pbaf p
sigillũ dñi. dic. qñ sic. z si plures sunt comites
sufficit q sigillet ille qui tenet sigillũ. de his ple-
ne vide qñ nõ. ex de fide i stru. c. inter dilectos.
in nouella. Sed nõ quid probetur per iubeatũ
iuram. Respondeo sic. vt nota. ff. de adm. iuto.
l. cyrographis. per Accur. Sed nũqd si sunt
duerse manus duoz tabellionũ: qz vn? scribit
z alter dñ eius madoat subscribit. dic vt nõ. i. d.
inter dilectos. z facit qñ nõ. ff. de eden. l. si gñ.

ex argenteis. i. e. si. diu. cali.
 T. Iuradi. Ad q. possio ē duplex. f. visibilis et invisibilis. i. intellectualis.
 i. o. dicitur possessione et incorpale seu invisibile. f. put. et huius q. et ap. dormire
 est: sed

De controuer. inuesti.

[illegible]

ius vel qz emphyteota vel qz usufructuarius: z tunc nō est
verū qz possidenti nō incipbat pbatio: imo d3 pbare ius
qđ habz necesse allegare vt qđ sit vasallus emphyteota vel
usufructuarius: qđ oīs res psumit libera nisi pbf serui-
tutē hēc. vt. l. altius. C. de serui. z. ff. si ser. vēdi. l. loci co-
pus. §. cōpetit. z. l. licuti. §. si graf. z. ff. de no. ope. nun. l.
si pus. p. d3. Itē si dñs vult absolui: qđ nō pbatū est con-
tra eū nō oīz qz iurare. ex de pba. c. ij. z in. c. iter dilectos.
§. vlti. de fi. instru. Sz si vult absolui qz aduersarius no-
est vasallus d3 iurare. vt bic. z dñs p3 ex no. ff. de pdi. in-
de. l. iuli. z. l3 z si possessor. in prin. ff. de iureiur. z sic aut
vult absolui cū de terminatōe spālis causē. aut abf3q. ar.
ff. de proba. in. l. contra eum. z. ff. de excep. rei iudi. l. si in-
ter me. z. d. l. sed z possessor. in princi. de iureiur. z extra
de offi. deleg. cum contingat. z de resti. spol. in. c. ex coe-
stione. per Jmno. Quēro verū circa delatōe vel non de-
latationem sacramenti iudicis arbitrium versetur. Rñdet
glo. qz sic nam versat circa qualitatem personaz Sz que-
ro quis psumat legalis. Rñdeo ex ip̃a nā psumit equa-
litas sz ex moribus surgit inequalitas. vt no. in fili. ff. de
procu. l. si actor malis. Sed nūquid ista distinctio bz locū
in iuramento qđ defertur a lege verbi gratia. dicit statu-
rum qz de bāno dato stet iuramēto accusatoris. Rñspō-
deo non qz iudex pōt facere id quod sibi non est per legē
permisus. vt. ff. qui z a qui. l. prosperit. z no. in. l. i. c. si
aduersus libe. per Jac. de are. Quēro an ille qui facit ta-
lem positionem. pono qz tu nō es vasallus intelligatur ali-
quid ponere. dicit Specu. qz nunq̃ intelligit quis nega-
tiuam pponēdo aliquod ponere nisi ei incumbat necessi-
tas pbandi. ff. de iureiur. l. nā z postea. in prin. vbi omni-
no videas. Et ideo si ei nō incūbit necessitas pbādi ista
nō intelligit positio: sed quoddā dictū cui non teneatur ad-
uersarius rñdere. f. tanq̃ positio: f3 bñ teneatur rñde-
re tanq̃ interrogationi si iudex ex suo officio interroga-
ret: p. l. vbi cūq̃. ff. de inter. ac. z ita intelligi pōt. c. i. de cō-
fess. lib. vi. z dic vt ibi. z vide qđ no. in. l. i. in fi. mag. gl. C.
de confes. De alijs aut causis cognitionibus que versan-
tur in delatione iuramentorum tangit gl. h. z plene dic vt
dixi in. l. admonendi. ff. de iureiur. z. l. in bonafide. C. eo.
ti. Extra quero vtrū inuestiūs per bec verba inuestio te
de tali castro. intelligatur inuestiūs de rebus copozalibz
z incorporealis. Rñpondeo si potest apparere de
intentione inuestitoris vel ex ip̃orum verborum natura:
illud serua. vt no. Jmno. extra de appel. c. dilectis. Et per
Bar. z docto. in. l. ij. in prin. ff. de acqui. pos. Sed in du-
bio omnia noia vniuersitatum ius z factum significant: ideo
nomen castri significat proprietatem z iurisdictionem
successorū. vt no. Bar. in. l. si qđ. C. de bo. va. lib. z. Ad
de quod no. Jmno. de concef. preben. c. proposuit. z de iu-
reiran. c. debitoris. z quod no. in. c. ad gōnes de rerum
permu. in nouella. z est gl. ordina. no. j. de capitano qui
curiam vendidit. c. i. vbi omnino videas.

Cum aureu

tionē deficiēte dñs absoluit interdū qđ sacramenti p̄sta-
tione. vt. s̄. in. ver. si aut. vbi vasallus attulit aliquam p̄-
sumptionē p̄o se. Interdū sine vt qñ attulit aliquam p̄-
sumptionē t̄ erat vasallus de alio feudo vel qñ nihil p̄o
bauit. Fallit in hoc. s̄. in quo dñs nō absoluit i parte fe-
d̄i paterni non probata. nam in ea obit̄er vasallus dum-
modo possideat aliam partem sed dimidiā vel minus et
constat illam partē feudi paternā. et sic rōne partis obit̄-
er vasallus in alia parte. Et iō sic pone casum. quidam
tanq̄ vasallus sic dicebat totū feudū ad se pertinere iure
feudi asserēdo illud paternū eē cū sit in possessiōe medie-
tatis illius feudi vel minoris partis vel qz cambiū. i. ali-
quā rem accepit a dño iure p̄prietatis p̄o cābio partis
illius feudi. et hoc constabat vel alijs iustis rōnibus vel si
milibus p̄bare poterat partem illam quam possidet feu-
dum paternum esse. Idēs ergo est hoc vltimo casu si nul-
Wal. super feudis. b iij

[illegible]

r. Facere pro
 bationem. Nota
 pro dicto Bart.
 in l. eos. ff. de fal.
 Andr. Barba.

Item si vassallus. Quia inter alias con-
sequitur. ideo subsequenter de ea tractat. Ad summariū
intellectum atende vsq; ad. §. si quis de manso. Si vassal-
lus possidet castrum nomine recti feudi. dñs autē dicat eū no-
mine guardie possidere. domino incumbit probatio. et si
probauerit vassallus condemnabitur nisi vassallus probet
se legitime inuestitum a dño postq; in guardiam ab eo ac-
ceperit. domino vero in probatione deficientē vassallo da-
tur defensio.

tur defensio. Idem est dicendum si vasallus di
xerit se nomine recti feudi possidere. dñs autē
dicat se pro pñnoze dedisse. vide fram. Quidā
miles possidet castrium vel aliā rem nomine re
cti feudi. dñs dicit qd sibi dedit noie castaldie:
querit cui def. pbatio. Rñdeo qd dñs. et si pote
rit pbare. tunc ille quit. dño dō restituerē nisi
vasallus qd p pares curie vel p breue testatū
pbauerit se a dño iuestitū noie recti feudi post
illud a dño noie guardie suscepit. dño vñ nō
probante dat iuramentū vasallo. et hoc vsqz ad
§. vlii. Ja. d. bel. In ter. ibi p feudo. f. recto vel
ppio seu xō. Ibi et si poterit se dedisse p guar
diā. Dicat pñs dñi. i. noie guardie. Ibi pbare
.i. iñū postqz feudū accepisset et. Ibi tūc illi
us. f. vasalli. Ibi defensio: scū iuramentū. Ibi
postqz i guardiā. Et ordie istaz pbatioñ el
gater nō. q. post didicita testificata testū dñi p
bātū q p feudū castaldie admittit aduerfari⁹
ad enervādū talia testificata pbatō p possē
fuisse pcessus i feudū rectū. Et ē rō: qz iste vltie
pbatōes nō excludunt p xitate pcedētū pro
batōñ aduerfarij. vt. ff. de rei vel. l. officiū. Ad
de aliū casus. f. qñ reus nō fuit admissus ad p
bandū: s. pñenū partū vel iuris ppositioe fuit
pius admissus actor ad pbādū suspēsis itēz
pbatōibz nō. nā tūc nō obstat reo dedicisse
testificata actoris et sup directo sñis. vt p. i. d.
l. officiū. et ille ē verus casus illi. l. notabilis.
S. nūqz dñs si iudex noluit admittēre pro
batōes. Rñdeo sic. ff. d. edē. l. argenti. S. cum
ait. Quid si iudex diuinit pcessus: qz tulit sniaz
qbusdā attestatiōib⁹ publicat. et qbusdā nō pu
blicat q forte al⁹ recepat iudex mādato suo in
alia tēte. Rñdeo idē l. cāe pñentia diuidat:
tñ si sup toto pñiciat valet snia. et o. appellari
si snia displicet. l. i. c. si sepi. in integ. rest. po. et
dic vt dixi. C. de sen. l. placā. Sz an publicatio
testiū dat aliquas vires attestatiōibz quas ad
perpetuā rei memoriā. dñc. Anno. q. publicatio
nil fac nisi qd p prius nō erat autēticū post pu
blicationē erit autēticū. et valet itē personas
inter quas actū est et qñ ad idē agetur de fide
instru. inter dilectos in nouella. et dic vt dixi. C.
de re iud. l. gesta. Qūero qualiter psumat fe
udo rectū. Rñdeo: qz non erat datū ad certūz
seruitiū qd. f. nō datū ad certū seruitiū pprie
rectū feudū appellat. Sed si esset datū expres
so merito vel seruitio castaldie tunc nō esset fe
udū rectū. vt. §. de feudo castal. c. i. Itē nō. B. q
iudex dabit terminū i ponet onus pbādi pro
bare debent. ergo si ponet onus probandi nō
probare debent grauari ipsūm et possēt appel
lare. Dppo. et vt qd si vasallus fuerit conuictus
de mēdaciō nō possit postea vti beneficio: qz be
nificia mēdaciūbz euacuatur. ff. de fideiuf. si
dubiet. §. i. et hoc apparet i exceptio. nō nu. pe
cu. que est exceptio irregularitatis. nā negās p
dē beneficiū bñius exceptiōis. C. de nō nu. pecu.
auc. cōtra q. pñia. Itē negans similis est sub
trahēt. vt. ff. ad. l. fal. l. hereditarij. §. si. So. cō.
sidera: qz negationūz quedaz sunt que possunt
hēre in suo iuracū ipia mēdaciū et veritate sicut
est B. Itaz considerato presenti statu: qd qz fuit
castaldia nunc est feudū rectū nō est negatio
falsa. nā nō dī ē tale qd non pfeuerauit tale: vt
ff. de acqui. pos. l. si qz ante. Quedaz sunt nega
tiōes que semel facte semp sunt false. et et his lo
quunt cōtraria. et ff. de proba. l. cū de indebito.
vbi p. qz beneficiū psumptiōis tollit p pñia

tem negationis. **C**o. ppo. ad idem z vñ q ne-
gans se possideret aliter qualiter aduersari in-
tendat conuictus de mediacione pñtue possesse:
ita q nō suffraget eius dñiuz vel qñ. vt in auc.
de trien. z semi. §. penul. Sol. ibi negauit sub-
stantia possessionis b eñ qualitate: vel hic negat
do dixit veru: ibi mendaciuz. Et faciunt ista ad
qñoz de eo q negauit se occidisse q conuictus
possit pbare q ad sua defensionē fecit. nā negā
do se occidisse intelligit negare eo mō quo pro/
ponit. l. vt puniat. z sic nō est sibi cōtrarius fm
And. de iur. qd tene menti. Quid e contrario
si confitetur se fecisse homicidium: sed ex intervallo
postea vult interpretari sua confessionem z dice-
re q iuste fecit ad sui defensionē nunqd potest:
dic vt extra d accu. c. cū dilecti: vbi vñ pbari q
potest: nec eniz vñ super iure rñdissē. i. cōtra ius
se fecisse: q nec dñ interrogari de iure: vt in no.
l. onamentoz. de aur. z ar. lega. Quero vtrū in
post conclusum in cā possit deferri iuramentuz.
Rñdeo nō. vt no. 3nn. de c. pos. c. pastoralis.
Sit in post conclusionē est lata snia z est appel-
latum pōt suppleri commissum. vt no. in. l. i. in pñ.
ff. de ac. emp. nā in cā appellatiōis oēs errores
purgari possunt q causas cāe concernūt. vt no.
ff. d. appell. l. creditoz. §. iussus. Quero vtrū vbi
numerus testiu est statutus p numero z seu for-
ma substantiali ipsius actus vel pbatōis eius
possit suppleri per iuramentū? vel p extraneas
cōiuratas. Rñdeo nō: imo per testes substantia-
les dñ pbari: vt exponēdo tex. no. gl. ff. de leg.
i. l. cū querebat. Quero de suspitiōibus? quis
fit eoz effectus. Sol. distinguē inter temerariā
pbabile z magis pbabilem seu violētā: prima
nihil opat: secūda facit iudiciū. tertia facit vio-
lentam presumptionē. In criminalibus z ratiōe
prime nō fit tortura: rōne secūde fiet tortura mo-
derata: rōne tertiē fiet tortura acerrima: s; in ci-
uilibus fiet testis sacramētū. Quero qd de fama.
Rñdeo si est apō bonos z graues presumit ex
iudicio iudicis nata? z inuat vñ testē de veritate
deponētē i cāis ciuilibus. Sz si ē apō leues pso-
nas q sit effectus? rñ dic vt no. p bar. ff. d. qñt. l.
de minore. Sz iortura. Et sic duplex ē fama. l. for-
mis z vestita idest cū cā z rōne qre ppls ita fa-
mat: puta q fugit i culpata z informis de qua
nō pōt reddi rō vñ nata sit: q plus valet ad ab-
soluēdū qñ ad pñdēdū. arg. no. ff. de pac. l. ta-
le pactū. in pñ. z de ierro. acc. l. i. Wal. zc.

Similiter. Mo. hic ar. q si creditor
emittit pignus definit eē pi-
gnus nisi eēt emptio simulata: z de simulatiōe
pñtaret p canonica iudicia. Et qñ nūqd ad iu-
dicē secularē spectet cognoscere de vsuris z de
pigno. Rñdeo iudex secularis pōt cognoscere
de vsuris? qñ cā vsuraz incidit actiōi pignoran-
tie: qz diabolicum eēt dicere q iudex secularis
nō possit plene cognoscere iter laycos z pigno-
rantia actiōe: secus si pñcipalr z p le moueat
qō vsuraz. Aduerte vt intelligas: si pignoraui
tibi rē pro cetū z nō est dubiū de qñtitate mutua-
ta: s; d fructibz redactis ex re quos creditor pre-
tendit tā qñ lucz sortz iudex secularis sic cogno-
scit. vt. ff. de sol. l. ticia. Sz si petit pñt rescindi
tā qñ vsurari? z b negat: q nō appet q sit vsu-
rarius ex sua qñtitate. nec ecclesiastica ē cognitio.
vt no. xi. qñ i. sum. d. iū. dispēdiōis. l. i. cle. z. c. i.
de vsu. p. Pau. d. lia. Itē d ream vsurarioz nō
cognoscit iudex scilaris: s; d opūto ppe calculo
vsuraz tñz qñ quodā. Sed nūqd ppls possit
Wal. super feudis. b iij

cedo. s. ticia be
nellusima.
f. C. Clara. Uide
Bal. in. l. si. fia. C.
de accusatio. In
l. si mater. C. s. sta
tu defuncto.
g. C. Quia s. f. si
milior: fama pre
ualet. C. ne s. fia.
defun. l. si mater
r. naldus magis
fama fectioibus
pauentur: nisi accu
deta indicia fectio
prima sint infes
ta. C. de his qui
vidig. l. forozes.
C. de in iuris. l. si
no pui. q. i. me
rito. f. p. p. locio.
r. de fama vide
plene p. cano. in
c. velfra. d. cobra.
cleri. r. mulie.
b. C. Simulata.
Q. d. ens simul
tuz est nullu est:
r. no indiget ad
miniculo alioz
exceptio. l. C. ad
vella. l. si cu
par. r. C. de pira.
ter. l. si m. r. tua.
i. C. De vltis.
Uide Bart. in l.
quoties. C. de iu
r. r. eundz r. bi
Bal. in o. noua
tione. C. s. fac. fan.
eccle. modernos
in l. ncia. f. solu.
matri. vide q. no
tami ad bal. l. i.
C. s. latia. l. col.
r. auc. ei. g. de
bo. auc. iudi. p. p.
Andr. barba.
f. C. S. nungd.
Uide q. legau.
ter notat Bal. in
l. c. s. l. uia. l. uia.
Coetrea. r. si fect
lata fia. r. os
cutio. m. adare
r. possit exceptio
vltaria: an epa
possit ubere in
dictio. l. no ere
quaf. An. d. si h
pceptu. i. iustia
r. allegat q. sin
gulariter dicit Ju
no. in. c. cu. in
re. off. deleg.
in. l. iij. q. p. d. na
tu. de re iud. tol.
vidi. d. de rota
in. d. c. cl. r. r. i.
vbi tenet q. f. sin
gul. notadu f. m
doc. ibid. r. vide
Bal. in. d. q. f. p.
plica. de p. i. p.
of. vbi intelligit
Juno. c. aliter q.
f. Ang. q. silata
et fer. fia. p. p.
no possz pediti
ereutio illi. ita
d. d. Ang. l. i. d. d.
ff. de off. pigno.
vbi dicit q. talis
fuit a qua no pos
sit appellari: vte
fuit p. p. p. p.
no pedit ereutio:
allegat Juno. in

a C. si. Nam q
nec dicit nec ad
iudicari pnt in
coione remane
re necesse e. Si
autem aduicia
ri possunt adu
dicantur.

b C. de vesti
bulo. Nam qd e
valde modicu
diuibile repu
taf. Improbile
n. est qd modicu
sum est.

c Bar. format
qonem in clusa.
An possit fieri
clusa in flumine
publico: vid bar
to. in l. fluminu.
ff. de da. infec. z
casus singulari
fm cum in l. pe.
ff. si. ff. de acq. re.
do. plenius l. i.
quomodo. l. i. r.
q. de flu. z iustam
pem et t. Bal.
i. manifeste. C. d
ser. z aqua: fz co
trariu: ibi Jac.
de bu. z id e bal.
in repetitioe ru
bi. de reru di.
ibi omnino. An
dre. Barba.

d C. Inseparabi
liter. Secus in
no onexio: vt in
arboribus qd ex
cidere no potest
ff. lo. mat. l. di
uer. z l. si fundu
vide And. bar.

e C. de rei ve.
Sed secus vt in
na conetio vt in
arboribus quas
excidere no po
test: vt ff. lo. ma.
l. demonstratio.
ff. si fundum.

f C. Possit tolli.
Clide bal. q meli
us loquit in. c. i.
hic finit lex cor
ra. vbi dicit qd
hoc als dubita
uit z l. i. ff. de
ptor. C. coia. die.
ff. si legauit mo
lendina: an veni
ant molendina
q non hf maci
nas dicit Bald.
qd attendit coia
modus loquen
di: tu dic q si de
illo no cofarve
niant na ter. no.
in. l. si non tñ.
ff. infecti d auro
z arg. l. dicit q
appellatione ar
genti facti venit
agenti infectu
ita nific appella
tione molendini
facit tex. singula

sunt qz pars prediorum sunt cum aluenus eoz
no fit publicus sed priuatus. Ita qz fm qdaz
nisi eẽt pcepta publica consuetudo vicinor
cui eẽt standu: vt. C. de aque ductu. l. vsuz aq
li. rj. possunt dicit aqua in totu in suis predijs
absorberet: vnotat bar. in. l. i. ff. si. ff. de acq.
plu. ar. Possit ergo dubitari vtz vasallus pos
sit dicit aqua coueriere in predia sibi concessa
ita qz ad inferius molendinu dñi nihil perueni
ret: quod no credo: qz non est verisimile dñz ita
pcessisse. ar. ff. de ser. vr. pre. l. qui binas edes.
Et no. qz in isto ductu aquaz non solu inspicu
mus principiu aqua sed etiã loca vnde decur
rit: z aluenus z meatus vnde transit z veniissi
mum aq cursum z fm eoz qualitates de vsu aq
iudicare debemus. Adde qd no. ff. de v. ob. l.
fz si sub vna. ff. si qz via. l. q. ille qui pmitit so
lam patientia nec per alia verba qd pmitit ferui
tute no videtur feruitute constituit sed se pfo
naliter obligare. Quero qd si inter domũ fe
dataria z domũ dñi est vnus puteus tñ cuius
aq no sufficit vtriqz quis pferet. et videtur qz
dñs tanqz maiorz parte habes bz. n. domũ al
teram pleno iure z altera bz nuda ppetatez.
ar. C. de do. l. sancimus ipn. Tu dic de puteo:
vt. ff. coi diuidi. l. iij. ff. i. de aqua aut latio
ri dic quod dñi diuidi mēsuris vel ipsis vt ta
tũ capiat vnus qstium alius. ff. de aqua plu. ar.
in. l. diē de aqua quot. l. luto. Quid si quedaz
plareola e in medio. Respondeo per cordulaz
diuidi dñz z dimidia versus dñm est dñi: alia di
midia versus vasallus est vasalli: sicut inter du
os ppetarios iuxta no. per Bar. in. l. fin. de
da. infec. z gl. in l. de rerum diu. l. ifula. Et l. b
si patit diuisione aliqñ eniz e ita modica qz di
uidi no pōt z tūcidē est de ea qd d vestibulo.
ff. pmo. l. si vt certo. ff. si. ff. coi diu. l. arbor. ff. d
vestibulo. ff. done q vasallus facit clusam sup
emphiteoticũ torrētē quero cuius erit ipsa clu
sa Bar. format qonem in clusa facta in flumi
ne publico: z dicit qz est facientis in. l. fluminu
de da. infec. Tu dic qz in flumine publico sup
cies est facientis qd apparet: qz clusa destructa
nullũ ius retinet in flumine nisi ius reficiendi.
z ita seruat puetudo. Ex bis sequit supficies
dicte cluse quo ad vile dñuz e vasalli: sed ipsa
substantia cedit arce quo ad nullius directũ dñi
uz. ff. done q vasallus ex torrētē vel fossato dñi
per prediũ feudale duxit aqua in ppium pre
dium ipsius vasalli longissimo tpe: postea fini
tũ e feudũ: nūquid intelligatur hoc ius prescri
pisse. Rñdeo no: qz hoc fecit rōne dñij ex quo
diuertere poterat aqua de fundo in funduz no
rōne prescriptionis ar. ff. de vsuca. l. sequit. ff.
lana. ff. qz qñ superuenit contraria ratio pre
teriti vsus: extinguit vsus. ff. hic operat iter
cisi medij. vt. ff. de rei. rufi. pred. l. tria pda.
ff. de hoc. j. de iuesti. de re. alie. fca. c. i. ff. qd
ergo. Extra quero nūqd dñs possit mibi cōce
dere areã iure feudũ: z qd ibi edificauero iu
re ppro Bar. dicit qz non in. l. i. ff. i. de superfi
cie ad hoc facit. ff. de ac. z obli. l. obligationum
fere. ff. placet. In contrariũ facit. ff. que in frau
cre. l. pe. ff. si als est. l. h. z est effectus in bz qz si
nito feudo licet hēdi feudatarij eleuare edifi
cium nisi dñs paciceretur cū eo vel vellet solve
re et estimatio edificij vt. l. ii. hic finitur lex d
inde incipit puetudines regni. c. i. ff. vasallus
z ibi videas. Itã non cogitur vasallus vedere
rudera si no vult vedere: sed vti materia ista q

d no cessit solo iseparabilr. ff. qñcuqz vellet et
durate feudo pōt eleuare edificij dñm leges
non offendat. ff. de lega. i. l. cetera facit qd no.

e L. in. l. i. ff. de rei ve. Ego tñ in emphiteota
putab qz vbi per defectũ generationis z non
p culpa finit ēphiteotia edificij possit tolli fñi
ni soluat edificij estimatio non dico edificij in
corrupti sed quātum valeret rudera ab edifi
cio separata p. l. in fundo. ff. de rei ven. ff. di
ceremus z melius dñm teneri actis neg. gef. qz
re ipsa negociũ suũ est vtiliter gestũ z factus ē
locupletior. Et istud eẽt verũ sine dubio si eẽt p
dium p mereale. i. alteri dño vendēdum vel vt
puto vnus vel alterius de duobus socijs non
ipsius cōe. vt no. ff. de neg. gef. l. ex duobus. et
iō p rato dñz haberi vt no. ff. de neg. gef. l. pom
ponius. ff. ad l. b possit rñderi. qz non gessit
aio obligad aliqñ. ff. ex quo vult dñm pati
q tollatur edificij no dñz vltra grauari: vt. ff.
de neg. gef. l. sed an vltro. ff. i. Secus si eẽt ta
lis expēsa vtilis que no possit abradi. d quo la
quit ff. l. pōponius. ff. nungd aqua per se
ipsum defluens possit inducere prescriptiones
vel puetudines. dic qz non: qz no est res aiata z
per rem inaiataz nihil nobis acquirif: vt not.
insti. per quas psonas vnus acq. ff. i. dñ in gl.
ita qz no est alibi. Pōtet ergo in pscriptio
ne aliqñ vnus intercessisse quo picipato sus
ficit aqua p se fluere vt. ff. qñquādo. fñi. amit.
l. qui fundũ. In consuetudine etiã sufficit qz ha
buerit initũ a multis vtentibus. Itã postea p
ficiet solo tps cursu: vt. ff. coi. predi. l. venditor.
ff. si pstat z facit qd no. p ff. ff. de v. ob. l. cum
huus. Extra no. aqua publica no posse puatã
fieri: vt. C. de aqueductu. l. diligēter. l. rj. ff. i.
si pnceps pcedit alicui priuilegiũ faciendi mo
lendinu intelligitur sine iniuria alterius eo. i.
l. si quis. ff. qz quis tenetur mūdare de facto
suũ rñu per sua predia decurrentē. l. i. cod. tit.
vbi dicunt doc. ff. i. auferre aqua quã ipse ipo
nit non qz per se ipsam oritur: vt. ff. coi. predi. l. re
fectiois. ff. i. z. l. i. ff. si. ff. si vsuf. pe. Quero de
fluminibus vtrũ veniant in pessione feudozũ
regaliũ: si forte imperator concedit vsqz ad ta
le flumē vel de tali flumē vsqz ad tale. De hac
dictioe ad z vsqz z de qdē pposita sentit archi.
qz vtrũqz flumē veniat. l. vñ incipit z vbi finit.
De dictioe ista ad sarj pñ dicit qz e dictio adiun
ctiua de l. no. Arch. rj. q. i. c. eccasiz z tibi dic
arch. qz fines sunt b ipsa terra terminata. ff. di
cit qz i diuisionibus regnoz veniunt z cedũt flu
mina publica vbi vid. Extra no. qz i regalib
fuitiuitibus pscriptio no pcedit ex ciuili posset
fioe: qz res q est inanimata no pscriptibit. vt. ff.
de publi. fiego. ff. de vsuf. p. Bar. insti. de act.
ff. eque p. Ja. bu. Sed an pcessio aq ex fonte si
ue ex castello ducende possit fieri sine titu. Et e
ar. qz in feruitutibus sufficit p rōne volutã
etiã no expreso titulo vel cã: vt. ff. si ferui. ven.
l. si quis diuturno: z hoc in traditionibus vel q
fi. Sed in promissionibus requiritur cã. l. ij. ff.
circa. ff. de excep. do. fm dñd. z vide quod no.
ff. de ferui. vr. predi. l. si edes mee: per Accur.
ff. done quidaz habebat quatuor molendina in
eodem flumine vt in flumine ticini vbi sunt mo
lendina lignea z duo erant vetera cuz macinis
z duo erant noua in quibus macine non erant
apposite: facit tñ concessionem per hēc vba. cō
cedo molendina que habeo in ticino: queritur
vtrũ nomine molendinoz intelligantur ea in
quibus

ris in. l. vestimē
tũ. co. ti. vbi ap
pellatione vesti
mentũ in tela co
gita. vide qd hē
in. c. in nra pere
scrip. vbi scēlit
tere debent face
re mentiones de
receptione in ca
nonicum: ff. ad
huc non fit pse
cutus bñficiũ
ecclesiasticũ z e
rō fm bal. vbi qz
res est incepta z
non est integra.
And. Barba.

g C. l. Pompo
nius. Et istud e
verũ per. l. i. finit
ta. ff. p. deinde. ff.
de da. infec. vbi
quotiens qz ge
rit negociũ con
templatioe sui z
sui pmodi nūqz
agit actioe nego
ciop gestoz: qz
non contemptu
tione alteri ge
stium videbatur
vt in. l. ex facto.
ff. de neg. gef.

h C. l. cū seruus
Extra no. qz va
let iter pntien
tes pñ sup ags
publicis ad mo
lendina deflue
ntibus vel alio aq
rũ fluctu. ff. co
mu. p. di. l. vendi
toz.

i C. l. vbi vid. Di
cit Arch. qz dic
tio vsqz ad iura
vniuersitati vel
signo vñ ponit
clausu. d. leij. l.
patronus. ff. i.

a C. Commissam. Nota qz in mã penali appellatioe molendini: non venit
molendinum qd est in fieri vnde dñs esse completum facit si qz impetrat re
scriptum super beneficio qd vocat per contractum matrimonium: z sunt
contracta tñ sponsalia modo bz locum rescriptum ita dicunt dñi de ro. de

quibus nodũ sunt impositae mole. Nec questio
fuit de facto papie sub alijs terminis: nã dictat
statutũ qz nemo possit extrahere molendinu de
ticino in padum sub pena amissiois molendini
ac centũ librarũ: modo quidam fecerũt cōstrui
molendinu nouũ eo vsurus non in ticino: fz in
pado: z nondũ impositis macinis per ticinũ
duxit ipsũz padũ: inquirebat contra eũ: fuit q
fuit qd iuria. Dicebat qz incidit in penã qz mo
le non sunt pars substantialis sed instrumenta
lis sicut nec arsa molendinaria: qd pz qz no sũt
eiusdem speciei. ff. de fun. instrũ. c. delatiois
ff. aña: nec dñ quid minus perfectus essentiali
perfectione: eo qz careat instrumentis: vt not. ff.
de vsuf. l. sed z si quid. ff. proprietatis: sicut
nec pfallerũ dicitur imperfectũ licet careat cor
dis. In contrariũ dicebat qz in statutis pena
libus z odiosis debemus recipere etimologi
az tanqz ppiũ significatũ vocabuli. Et n. et
himologia resolutio vocis i propriũ effectũ rei
q demonstrat: vt. ff. de v. sig. l. figurũ. z. l. vt al
phenus. ff. molendinu of a molēdo z sic signi
ficat statum eius in actu sine alia indigentiã.
Bixi propter destinationē edificatũ ac et pro
pter etimologiã vocabuli penã no fuisse com
missã ar. ff. de pig. l. debitor: z. ff. de l. i. l. cete
ra. in. fi. Quãtũ no ad principale questũ videf
inspicendus cois vsus loquendi. f. vulgaris.
ff. de l. iij. lib. oz. ff. qz tñ cassius. Et licet hoc
sit extraneũ a mã nostri. ff. iñ adiũxi qz als teri
gũ aliquid de mã molendinoz. Et faciunt ad
statuta que loquunt de gabellis reddendis de
molendinis que statuta intelligo de reddenti
bus fructum: nã vbi non est comodũ ibi no de
bet eẽ onus z maxime qz pcedat a reipublica.
Extra quero: tres habent molendinu: duo iui
to tertio locat pro. xxx. tertius vult de parte sua
puta. xv. queritur qd iuris. Rñdeo no tenetur
cofentire p precio conuento per duos sed equo
precio. l. per fundũ de fer. rufi. pre. ff. Et si nol
let ipse locare sed molere: possit illud facere p
parte sua non impediendo tñ alios in locado p
tem eoz: vt no. C. de sac. san. ec. l. iubemus nul
li. in glo. que incipit: vt vna pars in si. alias p
uocet ad diuisionē. Extra no. qz vas fluminis
est aluenus z iō aqua suuz cōtinentē sequit. i. al
uenus de penu. leg. l. nã qd liquide. Aluenus ha
bet se ad flumē perpetuũ sicut area ad edificij
z ideo aqua dñ est i solo cedit solo et si sit aq flu
ens: qz de stagno no ē dubiũ. l. rutilia polla. ff.
d pñe. emp. z sic inferiora supioribz dominant.

Rursus Super isto. ff. pōt poni casus
duobus modis. In principio
huius. ff. sensus no mutat: z ideo in principio
sic pone casus. Si secũdus vasallus accipiat i
uestiturã de feudo a primo vasallo cū eius cre
mento: z aliqd accidit huic feudo viuente primo
vasallo totũ incrementũ est ipsius vasalli secũdi.
Si no post mortē primi vasalli decedentis sine
liberis: z sic aperiens feudũ dño tunc totum
incrementũ spectat ad dñm. vt in scdo rñso hui
ff. Sed nungd nocebit dño cōuentio facta p p
mum vasallũ qui acceperat feudũ nihil dicto d
incremento cū scdo vasallo. ff. qz omne incremē
tũ spectat ad fm vasallũ. Et idē qz non: qz p
mas vasallus dñ dare in feudũ scdo vasallo cū

arma. ff. de ser. vr. pre. l. in re cōi huic anxietati mediri iudicem opz. ff. d vsu
fr. l. equissimum. ff. de con. emp. z sic inferiora superi. dominantur.
c. C. diuisionem. De iure. n. vnus socius in alterũ nihil pōt: z ideo discor
dantibus ais sociop venit ad arma. ff. de ser. vr. pre. l. in re cōi huic anxie

dem pactis z pditionibus qbus habuit: vt. j.
de l. cor. c. i. ff. si. z iō hec positio casus non vñ
bona. ff. n. pōt facere deteriorē cōditionēz
dñi: vt. j. de inuesti. de re. alie. facta. c. i. ff. si no
z sic vñ qz habeat locũ distinctiũ. ff. si. qz
de manso. vbi no indistincte omne incrementũ
spectat ad vasallum. ff. dñ ergo poni casus fo
mo in principio huius. ff. hoc mō. Si aliqz. f.
primus vasallus acceperit inuestiturã cū om
ni incremento: tñc omne incrementũ accedēs vi
uente dño vel eo mortuo spectat ad vasallũ. Si
no post mortē pñi vasalli inuestiuit bz aliqd
accedit: tñc spectat ad dñm vt in scdo rñso hu
ius. ff. vñ dñ. ff. fm prima casus positioe. Er
go a pñario sensu si accessit incrementũ viuente
pmo vasallo spectaret illud ad bz vasallũ pñe.
de cer. ff. dñ dñ bz. ff. de bel. ff. acta inuestitura
cū incremento pertinet incrementũ ad vasallũ no
ad dñm resolutio vñ iure dñozis resolutio ius
acceptiois cū omni incremento. b. d. Lasus mar
chior: cōmes: vel baro militē inuestiuit de quodã
castro cū omni incremento: incrementũ postea ac
cessit: querit ad quē pertinet. Et rñdet qz ad
vasallũ. ff. pone miles accepit feudũ: z illud
aliq pcessit: morit miles q aliq pcessit sine hñde:
z sic aperiũ est dñs feudũ. nungd resoluet ius
acceptiois z redibit ad dñm: certe sic e cū om
ni incremento: z. b. d. ff. de bel. ff. vñ dñe co. f.
maxime. ff. de bel. ff. sine hñde. i. sine filio. ff. no.
h duo. ff. primo qz vasallus q accepit feudũ cūz
pco incremento pōt alteri sub sili pacto ifeudare z
sic tale pactũ e reale. Et no. qz potēte: z licēte
trãferũ ad successore eũ rei coheret vt h. Quid
de pñbitionibus dñi vt no. ff. de alie. iudi. mu.
cã fca. l. iij. ff. opus z. l. ff. de no. op. nũ. z vñ
ff. de euic. l. si rñ quã. z. ff. de pñe. emp. l. fin. ff.
vl. qz sunt j. ff. ff. de v. ob. l. si sub vna. ff. si qz
viã p accur. dicit dñ. qz electioes z arbitria no
trãferũ in successore tanqz officia fz tñ appen
dices obligationũ pñetaz. Scdo no. qz resolu
to iure ifeudatozj resoluit feudũ: z reuertit ad
ppetatē cū suis pmodis acqñtis: z e rō quia
mã erat sic ordiata nãr. i. ex nã pñtus. ff. done
ergo quidã dedit mibi vsuf. rñu i re sua: de in
de cōmisit maleficiũ pñ qd deponatus e vel in
metallũ dñatus: nungd per hoc pdo vsuf. rñu
ctũ. Rñdeo no f. z e ratio qz ius qd habeo non
dependet iure suo. ar. ff. de do. inter virum et
vro. l. sed z ff. moza. z. ff. de pig. l. si superatus.
ff. dñ dñ de resolutio iure zc. intelligit in eo iure
qd bz dependentiã successuã no in eo qd pmo
institũ est pfectũ. vt. ff. de pig. l. lex vectigali. ff.
loca. ff. qz domum. ff. hic z. l. si fundus. ar. ff. d
dona. l. post pñtũ. C. de don. inter vi. z vr. l. do
natioes. ff. dñ adm. tu. l. cyrographis. ff. i. dñe.
ij. l. pto. ff. prediũ. ff. de don. inter vi. z vr. l. fz si
moza. in prin. Sup hoc vide oio bar. in. l. fin.
aut. ff. de aq. plu. ar. qz leges hinc inde adapta
bis z vide qd dñ. j. dñ pñouer. iter vasal. z ali
uz de bñ. in. c. i. l. si. ff. suppono z vñ qz istud no
tabile sit fallũ. Nam si primus feudatarius al
teri in feudat nulluz ius ei remanet: vt no. ff. co
mo. ff. vt certo. ff. si duobus vehiculũ. Sicut dñ
cimuz qz ille qui habet vile cedēdo vtilem to
tum transfert vt not. ff. ad trebelli. l. ex asse. z. j.
qz di. marchio comes. c. i. ff. valualores. Si er

